

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ŽANA RIŠĀRA DELATŪRA
[JEAN RICHARD DE LA TOUR]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 21. jūnijā¹

Apvienotās lietas C-704/20 un C-39/21

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

pret

C,

B (C-704/20)

(*Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

un

X

pret

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-39/21)

(*rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Trešo valstu valstspiederīgo aizturēšana – Pamattiesības uz brīvību – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. pants – Aizturēšanas likumības nosacījumi – Direktīva 2008/115/EK – 15. pants – Direktīva 2013/33/ES – 9. pants – Regula (ES) Nr. 604/2013 – 28. pants – Aizturēšanas un aizturēšanas turpināšanas nosacījumu pārbaude tiesā – Aizturēšanas likumības nosacījumu pārbaude, ko veic tiesnesis pēc savas ierosmes – Spriedumu pamatojums – Dalībvalstu procesuālā autonomija – Līdzvērtības un efektivitātes principi – Pamattiesības efektīvi vērsties tiesā – Pamattiesību hartas 47. pants

I. Ievads

1. Problēmjaudājumu par pamata, kas balstīts uz Savienības tiesību pārkāpumu, pārbaudi valsts tiesā pēc tās ierosmes Tiesa ir vairākkārt izskatījusi dažādās Savienības tiesību jomās. Apsverot šo problēmjaudājumu saistībā ar trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanu, kad runa ir par tiesību uz brīvību aizsardzību², lielā mērā ir iespējams atjaunot līdz šim izmantoto pieeju. Proti, šo tiesību nozīmīgums un tiesneša būtiskā loma to aizsardzībā izraisa to, ka procesuālie noteikumi, kas ierobežo tiesneša pilnvaras šajā jomā, tiek uzlūkoti ar zināmu neuzticēšanos.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Par šo tēmu skat. Boiteux-Picheral, C., "L'équation liberté, sécurité, justice au prisme de la rétention des demandeurs d'asile", *Sa Justice – L'Espace de Liberté, de Sécurité et de Justice – Liber amicorum en hommage à Yves Bot*, Bruylant, Brisele, 2022. gads, 605. lpp.

2. Šie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu būtībā attiecas uz to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi³, 15. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai⁴, 9. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm⁵, 28. pantu, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 6. un 47. pantu.

3. Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar lietām starp trešo valstu valstspiederīgajiem B, C un X un *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (tieslietu un drošības valsts sekretārs, Nīderlande, turpmāk tekstā – “valsts sekretārs”) par aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu likumību.

4. Galvenais jautājums, kas rodas šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, ir tas, vai valsts tiesu, kad tā veic aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumības pārbaudi, kura tai ir jāveic, var ierobežot valsts procesuālais noteikums, kas liedz tai ņemt vērā pamatus vai argumentus, kurus nav izvirzījis prasītājs. Tādējādi jautājums ir par to, vai saskaņā ar Savienības tiesībām šī tiesa var vai tai pat ir pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt aizturēšanas likumības nosacījumus.

5. Ņemot vērā to modeļu daudzveidību, kurus dalībvalstis ievieš, lai kontrolētu trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanas likumību, Tiesas uzdevums nav noteikt, vai viens modelis ir labāks par citu. Tās uzdevums ir pārbaudīt, vai valsts procesuālie noteikumi ir pieņemami līdzekļi no Savienības atvasinātajām tiesībām izrietošo pienākumu īstenošanai, vai arī, gluži pretēji, šādi noteikumi apdraud Savienības tiesību efektivitāti un tāpēc valstu tiesām nevajadzētu tos ņemt vērā.

6. Šajos secinājumos ierosināšu Tiesai, atbildot uz prejudiciālo jautājumu par aizturēšanas likumības nosacījumu pārbaudi pēc savas ierosmes, nospriest, ka Direktīvas 2008/115 15. pants, Direktīvas 2013/33 9. pants un Regulas Nr. 604/2013 28. pants, lasot tos kopsakarā ar Hartas 6. un 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kurai ir jāpārbauda trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumība, pamatojoties uz faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ko tā uzskata par atbilstīgiem, ir jāpārbauda, vai ir ievēroti vispārējie un abstraktie noteikumi, kuros ir paredzēti to nosacījumi un kārtība, neatkarīgi no trešās valsts valstspiederīgā izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, ar kuriem viņš pamato savu prasību. Šīs pašas normas nepieļauj tādu valsts procesuālo noteikumu, kas liedz šai tiesai veikt šādu pārbaudi pēc savas ierosmes un atbrīvot trešās valsts valstspiederīgo, pat ja tā konstatētu, ka minētā aizturēšana ir pretrunā Savienības tiesībām.

³ OV 2008, L 348, 98. lpp.

⁴ OV 2013, L 180, 96. lpp.

⁵ OV 2013, L 180, 31. lpp.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

7. Direktīvas 2008/115 15. pants, Direktīvas 2013/33 8. un 9. pants, Regulas Nr. 604/2013 28. pants, kā arī Hartas 6. un 47. pants ir normas, kas ir šo lietu centrā.

B. Nīderlandes tiesības

1. Ārvalstnieku likums

8. 2000. gada 23. novembra *Vreemdelingenwet 2000* (2000. gada Ārvalstnieku likums), kas grozīts no 2011. gada 31. decembra, lai transponētu Direktīvu 2008/115 Nīderlandes tiesībās⁶, 59. panta 1. punkta ievadteikumā un a) apakšpunktā ir noteikts, ka ārvalstnieku, kurš valstī neuzturas likumīgi, valsts sekretārs var aizturēt – ja to prasa sabiedriskās kārtības vai valsts drošības intereses –, lai viņu izraidītu.

9. Saskaņā ar *Vw 2000* 59. panta 5. punktu šī panta 1. punktā minētā aizturēšana principā nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus. Tomēr atbilstoši *Vw 2000* 59. panta 6. punktam 5. punktā paredzēto laikposmu var pagarināt par vēl divpadsmit mēnešiem, ja, neraugoties uz visiem saprātīgajiem centieniem, ir iespējams, ka izraidīšana norit ilgāk tādēļ, ka ārvalstnieks nesadarbojas vai tādēļ, ka joprojām trūkst šim nolūkam nepieciešamo dokumentu no trešām valstīm.

10. *Vw 2000* 59.a pantā ir noteikts, ka ārvalstniekus, kuriem ir piemērojama [Regula Nr. 604/2013], ievērojot šīs regulas 28. pantu, var aizturēt, lai viņus nodotu atbildīgajai dalībvalstij.

11. *Vw 2000* 59.b pantā ir paredzēts, ka atsevišķus ārvalstniekus, kas iesnieguši uzturēšanās atļaujas pieteikumu, var aizturēt, ja tas ir nepieciešams, lai noskaidrotu pieteikuma iesniedzēja identitāti vai valstspiederību vai lai noteiktu citus pieteikuma izvērtēšanai nepieciešamos elementus, it īpaši, ja pastāv izvairīšanās risks.

12. *Vw 2000* 91. panta 2. punktā ir noteikts:

“Ja [*Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valsts padomes Administratīvo tiesību nodaļa, Nīderlande)] uzskata, ka izvirzītais iebildums visticamāk neizraisīs atcelšanu, tā var aprobežoties ar šo vērtējumu sava nolēmuma pamatojumā.”

13. *Vw 2000* 94. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Ja [valsts sekretārs] ir pieņēmis lēmumu, ar ko nosaka brīvības atņemšanas pasākumu, kurš paredzēts [..] 59., 59.a un 59.b pantā, viņš paziņo [kompetentajai tiesai] par lēmumu ne vēlāk kā divdesmit astotajā dienā pēc šī lēmuma paziņošanas, ja vien ārvalstnieks jau nav [pats] cēlis prasību. Tiklīdz [tiesai ir paziņots], tiek uzskatīts, ka ārvalstnieks ir cēlis prasību attiecībā pret lēmumu, ar ko nosaka brīvības atņemšanas pasākumu. Prasībā tiek prasīta arī kompensācija.

[..]

⁶ *Stb.* 2000, Nr. 495; turpmāk tekstā – “*Vw 2000*”.

4. Tiesa nekavējoties nosaka izmeklēšanas tiesas sēdē datumu. Tiesas sēde notiek ne vēlāk kā četrpadsmitajā dienā pēc prasības pieteikuma vai paziņojuma saņemšanas. [..]

5. [..] Rakstveida spriedumu pasludina septiņu dienu laikā pēc mutvārdu procesa beigām. [..]

6. Ja tiesa uzskata, ka pasākuma piemērošana vai izpilde ir pretrunā šim likumam, vai ja, izsvērusi visas iesaistītās intereses, tā uzskata, ka pasākums nav pamatots, tad tā apmierina prasību. Šādā gadījumā tiesa izdod rīkojumu atcelt pasākumu vai grozīt tā izpildes kārtību.

[..]”

14. *Vw 2000 96.* pantā ir noteikts:

“1. Ja prasība saskaņā ar 94. pantu tiek atzīta par nepamatotu un ārvalstnieks ceļ prasību attiecībā pret brīvības atņemšanas termiņa pagarināšanu, tad tiesa izbeidz iepriekšējo izmeklēšanu vienas nedēļas laikā pēc prasības pieteikuma saņemšanas. [..]

[..]

3. Ja tiesa uzskata, ka pasākuma piemērošana vai izpilde ir pretrunā šim likumam, vai ja, izsvērusi visas iesaistītās intereses, tā uzskata, ka pasākums nav saprātīgi pamatots, tad tā apmierina prasību. Šādā gadījumā tiesa izdod rīkojumu atcelt pasākumu vai grozīt tā izpildes kārtību.”

2. *Vispārējais administratīvo tiesību likums*

15. 1992. gada 4. jūnija *Algemene wet bestuursrecht* (Vispārējais administratīvo tiesību likums)⁷ 8:69. pantā ir noteikts:

“1. Tiesa, kurā ierosināta lieta, pieņem nolēmumu, pamatodamās uz prasības pieteikumu, iesniegtajiem dokumentiem, iepriekšēju izmeklēšanu un lietas izmeklēšanu tiesas sēdē.

2. Tiesa pēc savas ierosmes papildina tiesību pamatus.

3. Tiesa pēc savas ierosmes var papildināt faktus.”

16. Saskaņā ar *Awb* 8:77. pantu:

“1. Rakstveida nolēmumā ir norādīts:

[..]

b. nolēmuma pamatojums;

[..].”

⁷ *Stb.* 1992, Nr. 315, turpmāk tekstā – “*Awb*”.

III. Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

A. Lietas attiecībā uz B un C (C-704/20)

17. Alžīrijas valstspiederīgais B pauda nodomu iesniegt patvēruma pieteikumu Nīderlandē. Ar 2019. gada 3. jūnija lēmumu valsts sekretārs viņu aizturēja saskaņā ar Vw 2000 59.b pantu, lai – konkrēti – noteiktu pieteikuma izskatīšanai nepieciešamos elementus.

18. B cēla prasību attiecībā uz šo lēmumu *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā, Nīderlande).

19. Ar 2019. gada 18. jūnija spriedumu šī tiesa, nelemdama par izvirzītajiem prasības pamatiem, apmierināja prasību, balstīdamās uz pamatu – kuru B nebija izvirzījis –, ka valsts sekretārs neesot rīkojies ar visu pienācīgo rūpību. Tādēļ minētā tiesa lika atcelt aizturēšanas pasākumu un nosprieda, ka B pienākas kompensācija.

20. C ir Sjerraleones valstspiederīgais. Ar 2019. gada 5. jūnija lēmumu valsts sekretārs, pamatojoties uz Vw 2000 59.a pantu, viņu aizturēja, lai nodrošinātu viņa pārsūtīšanu uz Itāliju saskaņā ar Regulu Nr. 604/2013.

21. C iesniedza prasību attiecībā uz šo lēmumu *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā).

22. Ar 2019. gada 19. jūnija spriedumu šī tiesa atzina C izvirzītos pamatus par nepamatotiem, tomēr apmierināja prasību, pamatodamās uz to, ka valsts sekretārs nav organizējis pārsūtīšanu uz Itāliju ar visu pienācīgo rūpību. Tādēļ minētā tiesa izdeva rīkojumu par aizturēšanas pasākuma atcelšanu un nosprieda, ka C pienākas kompensācija.

23. Valsts sekretārs par abiem spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzību *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande). Minētā tiesa vēlas, lai Tiesa lemtu par B un C, kā arī dažu Nīderlandes tiesu apgalvojumu, ka Savienības tiesībās tiesām ir noteikts pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt visus nosacījumus, kādiem aizturēšanai ir jāatbilst, lai tā būtu likumīga.

24. Iesniedzējtiesa konstatē, ka tad, kad B un C tika aizturēti, viņi likumīgi uzturējās Nīderlandē. Tādējādi, uzskatīdama, ka atbilstīgie noteikumi par aizturēšanu šajos gadījumos ir noteikumi, kas ietverti Direktīvā 2013/33 un Regulā Nr. 604/2013, šī tiesa vēlas, lai, izskatot uzdoto jautājumu, tiktu ņemta vērā arī Direktīva 2008/115, ciktāl šī direktīva reglamentē ievērojamo skaitu aizturēšanas aspektu.

25. Minētā tiesa norāda, ka ikvienu šajos Savienības tiesību aktos paredzēto aizturēšanu Nīderlandē reglamentē administratīvā procesa tiesības, kas neļauj Nīderlandes tiesām pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai ir izpildīti likumības nosacījumi, uz kuriem attiecīgā persona nav atsaukusies. Vienīgais izņēmums no šī principa esot pārbaude par to, vai ir ievēroti sabiedriskās kārtības standarti, piemēram, standarti attiecībā uz piekļuvi tiesai, jurisdikciju un pieņemamību.

26. Iesniedzējtiesa uzskata, ka trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas likumības nosacījumi citastarp ietver nosacījumus, kas attiecas uz nopratināšanu, identitātes, valstspiederības un uzturēšanās tiesību pārbaudi, pārsūtīšanu uz vietu, kur notiks uzklauššana, roku dzelžu lietošanu, tiesībām uz konsulāro palīdzību, kā arī uz padomdevēja un tulka klātbūtni

uzklausišanā, tiesībām uz aizstāvību, bēgšanas vai izvairīšanās risku, izraidīšanas vai pārsūtīšanas izredzēm, valsts sekretāra rūpību, procesuālajiem aspektiem, piemēram, aizturēšanas rīkojuma parakstīšanu un laiku, un to, vai aizturēšana atbilst samērīguma principam.

27. Minētā tiesa uzskata, ka no Savienības tiesībām neizriet pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt visus šos likumības nosacījumus. Šajā ziņā tā atsaucas uz 2007. gada 7. jūnija spriedumu *van der Weerd* u.c.⁸. No šī sprieduma izrietot, ka Savienības tiesībās tiesnesim nav uzlikts pienākums tiesvedībā par administratīvā akta likumību pēc savas ierosmes pārbaudīt Savienības tiesību normu ievērošanu, ja vien šīs normas Savienības tiesību sistēmā neieņem vietu, kas būtu pielīdzināma sabiedriskās kārtības noteikumiem, vai ja lietas dalībniekiem attiecīgajā tiesvedībā nav iespējams izvirzīt pamatu par Savienības tiesību pārkāpumu. Tomēr saskaņā ar šīs tiesas viedokli aizturēšanas nosacījumiem nav tāda paša ranga kā valsts sabiedriskās kārtības noteikumiem, un Nīderlandē ārvalstniekam esot iespējams izvirzīt pamatus par aizturēšanas nosacījumu pārkāpumu.

28. Valsts sekretārs apelācijas sūdzībā atsaucās uz iesniedzējtiesas judikatūru, kurā ir piemērots šis Tiesas spriedums par aizturēšanu. Šajā ziņā minētā tiesa uzsver, ka Tiesa vēl nav lēmusi par to, vai no minētā sprieduma izrietošā atziņa ir attiecināma arī uz aizturēšanu.

29. Lai paskaidrotu iemeslus, kādēļ tai ir radies šāds jautājums, minētā tiesa izklāsta dažas Nīderlandes administratīvā procesa tiesībās paredzētās pārbaudes tiesā pazīmes. Tādējādi saskaņā ar *AWb* 8:69. panta 1. punktu lietas tvērumu nosaka celtā prasība, un tiesnesim pēc savas ierosmes ir jāizvirza tikai jautājums par sabiedriskās kārtības standartu pārkāpumu. Saskaņā ar *AWb* 8:69. panta 2. punktu tiesnesim pēc savas ierosmes ir jāpapildina tiesību pamati, un tas nozīmē, ka prasītājam ir jānorāda tikai prasības pamati saviem vārdiem, un tiesnesim pēc tam šie pamati ir jāpārveido juridiskos terminos. Turklāt tiesnesis ir tiesīgs pēc savas ierosmes papildināt faktus saskaņā ar *AWb* 8:69. panta 3. punktu. Tādējādi no lietas dalībniekiem tiek sagaidīts, ka tie iesniegs *prima facie* pierādījumus, kurus tiesnesis pēc tam var papildināt, piemēram, uzdodot jautājumus vai izsaucot lieciniekus.

30. Iesniedzējtiesa norāda arī uz papildu noteikumiem un garantijām, kas ir piemērojamas saistībā ar aizturēšanas pārbaudi tiesā, piemēram, aizturēšanas pasākuma nodošanu tiesneša pārbaudei pēc savas ierosmes, pienākumu personiski uzklaut trešās valsts valstspiederīgo, ātru tiesas nolēmumu par aizturēšanas likumību un tiesībām uz advokāta bezmaksas palīdzību.

31. Pēc iesniedzējtiesas uzskatiem dalībvalstu procesuālās autonomijas princips varētu liecināt par labu iespējai aizliegt tiesām aizturēšanas pasākumu pārbaudē tiesā pēc savas ierosmes norādīt faktus vai izvirzīt pamatus. Šajā ziņā minētā tiesa norāda, ka šajā stadijā tā nenorāda nevienu iemeslu, kura dēļ būtu jāatkāpjas no tās pašreizējās judikatūras, saskaņā ar kuru līdzvērtības un efektivitātes principi ne vienmēr liedz piemērot Nīderlandes procesuālos noteikumus aizturēšanas jomā.

32. Attiecībā uz līdzvērtības principu minētā tiesa norāda, ka aizturēšanas pasākumi ir administratīvo tiesību procedūras priekšmets un ka visām šādām procedūrām piemērojama princips ir tāds, ka tiesnesis neveic pārbaudi pēc savas ierosmes, izņemot, ja jautājums ir par sabiedriskās kārtības standartu. Tomēr nosacījumi aizturēšanas jomā Savienības tiesību sistēmā neieņem vietu, kas būtu pielīdzināma valsts sabiedriskās kārtības standartiem.

⁸ No C-222/05 līdz C-225/05, EU:C:2007:318.

33. Attiecībā uz citām valsts procedūrām, kas ir pielīdzināmas trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanai, iesniedzējtiesa norāda, ka *Awb* 8:69. pants ir piemērojams citiem administratīvo tiesību pasākumiem, kas saistīti ar šādu valstspiederīgo aizturēšanu, it īpaši, lai pārbaudītu viņu identitāti un uzturēšanās tiesības vai lai uzturētu sabiedrisko kārtību.

34. Turpretim nedz 8:69. pants, nedz kāda līdzīga norma neesot piemērojama krimināltiesiskajā procesā apcietinājuma jomā. Tādēļ krimināltiesnesim neesot jāaprobežojas ar aizdomās turētā vai *officier van justitie* (prokurors, Nīderlande) izvirzītajiem pamatiem vai argumentiem saistībā ar brīvības atņemšanu. Tomēr iesniedzējtiesa uzsver, ka kriminālprocesā brīvības atņemšanas pasākumu piemēro pats krimināltiesnesis, un tas būtiski atšķiras no administratīvo tiesību pasākumiem, kuriem turklāt nav sodīšanas mērķa. Vienīgais iedomājams salīdzinājums ar tiesneša veiktu aizturēšanas pasākuma pārbaudi pēc savas ierosmes no šīs tiesas viedokļa varētu būt krimināltiesneša veiktā policijas aizturēšanas likumības pārbaude, kurā tiesai nebūtu jāaprobežojas ar aizdomās turētā izvirzītajiem pamatiem. Tomēr arī šajā gadījumā atšķirības starp abiem tiesvedības veidiem neļauj secināt, ka aizturēšanas jomā piemērojamie procesuālie noteikumi nav saderīgi ar līdzvērtības principu.

35. Iesniedzējtiesa uzskata, ka arī *Awb* 8:69. pants neapdraud efektivitātes principu, jo aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem ir ātra un bezmaksas piekļuve tiesai un viņi var izvirzīt jebkādas pamatus. Tiesas judikatūra šo secinājumu neatspēko. Tiesa 2012. gada 4. oktobra spriedumā *Byankov*⁹ atzina, ka neiespējamība pārskatīt administratīvo aktu, kas ierobežo Savienības pilsoņa brīvu pārvietošanos, nav saderīga ar efektivitātes principu. Tomēr aizturēšanas pasākumu tvērums ir atšķirīgs, un iespēja tos pārskatīt esot nodrošināta gan Savienības, gan Nīderlandes tiesībās.

36. Šī tiesa arī norāda, ka B un C apgalvo, ka tiesnešu, kuri pārbauda aizturēšanas pasākumus, pilnvaras veikt kaut ko pēc savas ierosmes ir jāsecina, pirmkārt, no 2014. gada 5. jūnija sprieduma *Mahdi*¹⁰ un 2020. gada 14. maija sprieduma *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*¹¹, no kuriem izriet, ka likumības nosacījumi ir jāpārbauda neatkarīgi no izvirzītajiem pamatiem, un, otrkārt, it īpaši no 2009. gada 17. decembra sprieduma *Martín Martín*¹² un 2018. gada 17. maija sprieduma *Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen*¹³, kas, pēc [B un C] uzskatiem, ir atbilstīgi pēc analogijas, jo Tiesa esot noteikusi, ka ir jāveic pārbaude pēc savas ierosmes patērētāju tiesību jomā, lai kompensētu nevienlīdzību, kāda pastāv starp patērētājiem un profesionāļiem.

37. Iesniedzējtiesa uzskata, ka 2014. gada 5. jūnija spriedumā *Mahdi*¹⁴ un 2020. gada 14. maija spriedumā *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*¹⁵ nav precizēts, vai pastāv pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt visus nosacījumus, kuriem saskaņā ar Savienības tiesībām ir jābūt izpildītiem, lai aizturēšana būtu likumīga.

38. Attiecībā uz Tiesas judikatūru patērētāju tiesību jomā iesniedzējtiesa, vienlaikus atzīstot, ka aizturētās personas tāpat kā atsevišķi patērētāji ir sava veida neaizsargāta grupa attiecībā pret valsts sekretāru un ka tādēļ pastāv nevienlīdzīga situācija, uzsver atšķirību starp lietām patērētāju

⁹ C-249/11, EU:C:2012:608.

¹⁰ C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320.

¹¹ C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367.

¹² C-227/08, EU:C:2009:792.

¹³ C-147/16, EU:C:2018:320.

¹⁴ C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320.

¹⁵ C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367.

tiesību jomā, kurās abas pretējās puses ir privāttiesību personas, un lietām aizturēšanas jomā, kurās fiziskā persona vēršas pret administratīvu iestādi. Tā kā pēdējai minētajai ir jārikojas vispārējās interesēs un jāievēro vispārējie labas pārvaldības principi, nevienlīdzības situācija starp lietas dalībniekiem neesot tik izteikta, jo administratīvā procesa tiesību mērķis ir tieši šīs nevienlīdzības mazināšana. Gluži pretēji, civilprocesa tiesības principā ir balstītas uz ideju, ka lietas dalībnieki ir vienlīdzīgi, un tas patērētāju tiesību jomā rada nepieciešamību novērst nevienlīdzību, kāda rodas tādēļ, ka šajā jomā privātpersona parasti ir pret lielu uzņēmēj sabiedrību.

39. Visbeidzot, attiecībā uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas¹⁶ 5. pantu, kura 4. punktā ir noteikts, ka “jebkura persona, kurai aresta vai aizturēšanas ceļā atņemta brīvība, var ierosināt procesu, kurā tiesa nekavējoties nosaka viņa aizturēšanas likumīgumu un nolēmj viņu atbrīvot, ja aizturēšana nav bijusi likumīga”, iesniedzējtiesa konstatē, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk tekstā – “ECT”) nekad nav nospriedusi, ka tiesām brīvības atņemšanas likumības nosacījumi būtu jāpārbauda pēc savas ierosmes. Tā, gluži pretēji, esot atzinusi, ka aizturēšanas likumību tiesnesis nedrīkst izvērtēt automātiski¹⁷. Arī no ECT judikatūras neizrietot, ka pastāvētu aizturēšanas nelikumīguma prezumpcija un ka tādēļ aizturēšana būtu nelikumīga, kamēr tiesnesis nav skaidri konstatējis, ka tā ir likumīga. Minētā tiesa savukārt esot uzsvērusi, cik svarīgas ir aizturētā tiesības uzsākt tiesvedību un tādējādi lūgt tiesnesi nekavējoties lemt par aizturēšanas likumību¹⁸.

40. Vienlaikus iesniedzējtiesa uzskata, ka no iepriekš minētā nevar noteikti secināt, ka Hartas 6. pants, kurā ir garantētas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, neuzliktu tiesnesim pienākumu pēc savas ierosmes pārbaudīt aizturēšanas likumību. Savienības tiesības patiesībā var nodrošināt plašāku aizsardzību nekā ECPAK garantētās tiesības.

41. Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai, pamatojoties uz Savienības tiesībām, it īpaši [Direktīvas 2008/115] 15. panta 2. punktu un [Direktīvas 2013/33] 9. pantu, skatot tos kopsakarā ar [Hartas] 6. pantu, tiesnesim ir pienākums pēc savas ierosmes veikt pārbaudi, līdz ar to viņam pēc savas ierosmes (*ex officio*) ir jāizvērtē, vai ir izpildīti visi aizturēšanas nosacījumi, tostarp nosacījumi, kuru izpildi ārvalstnieks nav apstrīdējis, lai gan viņam bija iespēja to darīt?”

B. Lieta attiecībā uz X (C-39/21)

42. X ir Marokas valstspiederīgais, kurš dzimis 1973. gadā. Ar 2020. gada 1. novembra lēmumu valsts sekretārs viņu aizturēja, pamatojoties uz *Vw 2000* 59. panta 1. punkta ievadteikumu un a) apakšpunktu, kas ir viena no normām, ar kurām Nīderlande ir īstenojusi Direktīvu 2008/115. Šāda aizturēšana esot pamatota ar sabiedriskās kārtības aizsardzību, jo pastāvēt risks, ka X izvairīsies no pārbaudēm un kavēs izraidīšanu.

¹⁶ Parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī, turpmāk tekstā – “ECPAK”.

¹⁷ Skat. ECT spriedumu, 2016. gada 19. maijs, *J. N. pret Apvienoto Karalisti* (CE:ECHR:2016:0519JUD003728912, 87. punkts).

¹⁸ Skat. ECT spriedumus, 2003. gada 28. oktobris, *Rakevich pret Krieviju* (CE:ECHR:2003:1028JUD005897300, 43. punkts) un, 2009. gada 9. jūlijs, *Morren pret Vāciju* (CE:ECHR:2009:0709JUD001136403, 106. punkts).

43. Ar 2020. gada 14. decembra spriedumu *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā), noraidīja X celto prasību attiecībā pret šo aizturēšanas pasākumu. X iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu. *Raad van State* (Valsts padome) 2021. gada 2. jūnija spriedumā¹⁹ X apelācijas sūdzību atzina par nepamatotu.

44. 2021. gada 8. janvārī X vērsās *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā) ar prasību pret aizturēšanas pasākuma turpināšanu. Tieši saistībā ar šo prasību minētā tiesa iesniedza lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

45. Iesniedzējtiesa precizē, ka tā izvērtēs tikai to, vai X aizturēšanas turpināšana, sākot no 2020. gada 8. decembra, ir likumīga. Proti, aizturēšanas līdz 2020. gada 7. decembrim likumība ir izvērtēta tās 2020. gada 14. decembra spriedumā.

46. Prasības pamatojumam X apgalvo, ka nav izredžu, ka izraidīšana notiks saprātīgā termiņā. Atbildot uz to, valsts sekretārs norādīja, ka procedūra ceļošanas dokumenta pieprasīšanai vēl norisinās un ka Marokas iestādes nav norādījušas, ka šāds dokuments netiks izsniegts.

47. Iesniedzējtiesa uzskata, ka ir jāprecizē no Savienības tiesībām izrietošās prasības attiecībā uz lietu par trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanas materiālu pārbaudes tiesā intensitāti.

48. Atzīstot dalībvalstu procesuālās autonomijas principa nozīmi, šī tiesa tomēr neizslēdz to, ka gan ar šo principu saistītās līdzvērtības un efektivitātes prasības, gan Hartas 6., 24. un 47. pantā nostiprinātās pamattiesības nepieļauj ierobežojumus attiecībā uz Nīderlandes tiesām saistībā ar pārbaudēm par trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanas likumību Direktīvā 2008/115, Direktīvā 2013/33 un Regulā Nr. 604/2013 minētajās situācijās.

49. Atgādinājusi Nīderlandes procesuālo normu, ar kuru tiesnesim, izskatot aizturēšanas likumību pēc būtības, ir aizliegts pēc savas ierosmes izvirzīt faktiskos vai tiesiskos apstākļus, iesniedzējtiesa ir minējusi, ka šāds aizliegums ir piemērojams arī tad, ja attiecīgā persona ir “neaizsargāta persona” Savienības tiesību izpratnē, piemēram, nepilngadīgais.

50. Minētā tiesa norāda, ka gadījumā, ja tiesnesis, kas izskata prasību, kura celta attiecībā uz aizturēšanas pasākumu, tomēr pēc savas ierosmes izvirza faktiskos vai juridiskos apstākļus, valsts sekretārs sistemātiski iesniedz apelācijas sūdzību *Raad van State* (Valsts padome), un šī apelācijas sūdzība vienmēr ir sekmīga.

51. Pamatlietā iesniedzējtiesas rīcībā par laikposmu, kas sākās 2020. gada 8. decembrī, ir pusi lappuses garš pārrunu ziņojums un ar 2021. gada 8. janvārī datēts papildu ziņojums ar nosaukumu “Veidlapa 120 – Informācija par izraidīšanu”. Pēdējais minētais ziņojums, kuram ir četras lappuses, ir tikai veidlapa, kurā iestādes norāda konkrētos pasākumus, ko tās veic, lai veiktu izraidīšanu. Būtībā no šī ziņojuma izriet, pirmkārt, ka iestādes vēlreiz rakstveidā vērsās Marokas iestādēs, lai noskaidrotu, vai ceļošanas dokumenta pieteikums tiek izskatīts, un, otrkārt, ka 2021. gada 6. janvāra izbraukšanas pārrunās X norādīja, ka, atrodoties aizturēšanas valstī, viņš nav izdarījis neko, lai paātrinātu savu atgriešanos Marokā.

52. Šī tiesa uzskata, ka no šāda lietas materiālu kopsavilkuma nav iespējams secināt visus faktus, kas ir atbilstīgi, lai izvērtētu, vai aizturēšanas turpināšana ir likumīga. Šajā gadījumā minētā tiesa vēlas zināt, kādēļ Nīderlandes iestādes uzskata, no vienas puses, ka pastāv saprātīgas izraidīšanas

¹⁹ Skat. *Raad van State* (Valsts padome) spriedumu, 2021. gada 9. jūnijs (Nr. 202006815/1/V3, NL:RVS:2021:1155), kas pieejams šādā tīmekļvietnē: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2021:1155>.

izredzes, lai gan jau ir nosūtīts 21 rakstveida atgādinājums par ceļošanas dokumenta saņemšanu, un, no otras puses, ka nav jāapsver iespēja piemērot mazāk ierobežojošu piespiedu līdzekli nekā aizturēšana. Turklāt, pat ja šīs iestādes spētu atbilstoši tiesību normām pierādīt, ka citi pasākumi nebūtu ļāvuši sagatavoties nogādāšanai līdz robežai, ja X izvairīšanās no izraidīšanas to nebūtu kavējusi, minētā tiesa vēlas zināt, kādēļ X personīgā situācija tomēr neprasa, lai iestādes atteiktos no aizturēšanas. Saistībā ar pēdējo minēto norādi no lietas materiāliem tostarp izriet, ka X ir atkarības problēma. Tādējādi būtu jāzina, kādi konkrēti pakalpojumi ir pieejami aizturēšanas centrā, lai palīdzētu X šo problēmu risināt.

53. Tā kā iesniedzējtiesa nav pilnvarota pēc savas ierosmes izskatīt šādus jautājumus, tā uzskata, ka tai ir liegta iespēja izvērtēt aizturēšanas turpināšanas likumību, ņemot vērā visus atbilstīgos elementus. Šādu situāciju varētu uzskatīt par nesaderīgu ar Hartas 47. pantā noteiktajām pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību vēl jo vairāk tādēļ, ka nav iespējams iesniegt apelācijas sūdzību par spriedumiem par aizturēšanas pasākumu turpināšanu.

54. Lai tiesību aizsardzība tiesā šādās lietās būtu efektīva, iesniedzējtiesa uzskata, ka tiesnesim ir jāspēj pilnībā nodrošināt Hartas 6. pantā paredzēto pamattiesību uz brīvību ievērošanu. Ņemot vērā ECPAK 5. pantu, Hartas 6. pantu un 52. panta 1. punktu, ir svarīgi, lai tiesnesis spētu nodrošināt, ka tiek ievērots noteikums, saskaņā ar kuru nevienam nedrīkst atņemt brīvību, izņemot atsevišķos izsmeloši uzskaitītus gadījumos un atbilstoši likumā paredzētajiem līdzekļiem. Tādējādi Direktīvas 2008/115 15. pantā minētajā aizturēšanas gadījumā tiesnesim būtu jāspēj pilnībā un padziļināti pārbaudīt, vai ir izpildītas šajā pantā izvirzītās prasības. Nīderlandes tiesībās atbilstoši *Raad van State* (Valsts padome) interpretācijai nav garantēta šāda pilnīga pārbaude.

55. Kā uzskata iesniedzējtiesa, no Savienības tiesībām izriet, ka tiesnesim, kas izskata prasību attiecībā pret aizturēšanu saskaņā ar Direktīvu 2008/115, Direktīvu 2013/33 vai Regulu Nr. 604/2013, ņemot vērā šāda pasākuma nopietnību, ir aktīvi un padziļināti pēc savas ierosmes jāpārbauda un jāizvērtē visi fakti un elementi, kas ir atbilstīgi attiecībā uz aizturēšanas likumību, lai visos gadījumos, kuros tā uzskata, ka šī aizturēšana ir nelikumīga, varētu izdot rīkojumu par attiecīgās personas tūlītēju atbrīvošanu.

56. Attiecībā uz Tiesas judikatūru iesniedzējtiesa vērš uzmanību uz to, ka Tiesa 2012. gada 6. novembra sprieduma *Otis* u.c.²⁰ 49. punktā ir precizējusi – lai tiesa “varētu atbilstoši Hartas 47. pantam taisīt spriedumu par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Savienības tiesībām, tās kompetencē ir jābūt iespējai iztirzāt visus ar tai izskatīšanai iesniegto strīdu saistītos faktus un tiesību jautājumus”. Tā atsaucas arī uz 2017. gada 15. marta sprieduma *Al Chodor*²¹ 36. un 40. punktu, saskaņā ar kuriem aizturēšana ir nopietna iejaukšanās Hartas 6. pantā paredzēto pamattiesību uz brīvību īstenošanā, kā arī uz 2014. gada 5. jūnija sprieduma *Mahdi*²² 62. un 63. punktu, kuros Tiesa citastarp ir nospriedusi, ka papildus faktiem un pierādījumiem, ko norādījusi administratīvā iestāde, kura ir izdevusi sākotnējās aizturēšanas rīkojumu, un iespējamiem attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā apsvērumiem, tiesu iestādei, kas lemj par aizturēšanas termiņa pagarināšanas pieteikumu, ir jāspēj noskaidrot jebkādos citus apstākļus, kas ir atbilstīgi lēmuma pieņemšanai, gadījumā, ja tā to uzskatītu par nepieciešamu, un tās pilnvaras, veicot pārbaudi, nekādā ziņā nevar būt ierobežotas tikai ar administratīvās iestādes norādītajiem apstākļiem.

²⁰ C-199/11, EU:C:2012:684.

²¹ C-528/15, EU:C:2017:213.

²² C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320.

57. Iesniedzējtiesa arī min 2020. gada 14. maija sprieduma *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*²³ 140. un 142. punktu, kuros Tiesa ir uzsvērusi, ka Hartas 47. pants nav jāprecizē ar Savienības vai valsts tiesību normām, lai privātpersonām radītu tiesības, uz kurām var atsaukties, un ka, lai gan katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālās normas attiecībā uz prasībām, kas tiek celtas, lai aizsargātu [individuālās] tiesības, kuras attiecīgajām personām ir noteiktas Savienības tiesībās, dalībvalstis tomēr ir atbildīgas par to, lai katrā atsevišķā gadījumā saistībā ar šīm tiesībām tiktu nodrošināta šo tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošana.

58. Tāpat iesniedzējtiesa vērš uzmanību uz to, ka attiecībā uz pienākumu norādīt pamatojumu saskaņā ar *AWb* 8:77. panta 1. punkta b) apakšpunktu *Vw* 2000 91. panta 2. punktā ir paredzēts izņēmums, saskaņā ar kuru *Raad van State* (Valsts padome), lemjot par apelācijas sūdzību par spriedumiem attiecībā uz aizturēšanu, var pieņemt nolēmumu, izmantojot saīsinātu pamatojumu, kas būtībā aprobežojas ar konstatējumu, ka attiecīgā persona nav izvirzījusi pamatotu iebildumu.

59. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāds izņēmums liedz attiecīgajām personām tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību. Saskaņā ar tās viedokli Hartas 47. pants būtu jāinterpretē tādējādi, ka iespēja vērsties tiesā ārvalstnieku tiesību jomā ietver arī tiesības uz pamatotu otrās un pēdējās instances tiesas nolēmumu pēc būtības, vismaz tad, ja, kā tas ir šajā gadījumā, uz visiem citiem administratīvajiem procesiem, kriminālprocesiem un civilprocesiem attiecīgajā dalībvalstī attiecas pienākums norādīt pamatojumu.

60. Šādos apstākļos *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai, ņemot vērā Hartas 47. pantu, skatot to kopsakarā ar tās 6. un 53. pantu, un ņemot vērā [Direktīvas 2008/115] 15. panta 2. punkta ievaddaļu, kā arī b) apakšpunktu, [Direktīvas 2013/33] 9. panta 3. punktu un [Regulas Nr. 604/2013] 28. panta 4. punktu, dalībvalstīm ir atļauts tiesvedību, kuras ietvaros var tikt apstrīdēta iestāžu noteiktā aizturēšana, veidot tādējādi, ka tiesnesim nav atļauts pēc savas ierosmes pārskatīt un izvērtēt visus aizturēšanas likumības aspektus un, pēc savas ierosmes konstatējot, ka aizturēšana ir nelikumīga, šo nelikumīgo aizturēšanu nekavējoties pārtraukt un noteikt ārvalstnieka nekavējošu atbrīvošanu? Ja [Tiesa] uzskata, ka šāds valsts tiesiskais regulējums nav saderīgs ar Savienības tiesībām, vai tas arī nozīmē, ka gadījumā, ja ārvalstnieks lūdz [tiesnesi] to atbrīvot, [šim tiesnesim] vienmēr ir pienākums pēc savas ierosmes aktīvi un padziļināti pārbaudīt un izvērtēt visus atbilstošos aizturēšanas likumības faktus un apstākļus?
- 2) Vai, ņemot vērā Hartas 24. panta 2. punktu, skatot to kopsakarā ar Direktīvas 2008/115 3. panta 9. punktu, [Direktīvas 2013/33] 21. pantu un [Regulas Nr. 604/2013] 6. pantu, atbilde uz pirmo jautājumu ir atšķirīga, ja ārvalstnieks, kuru iestādes ir aizturējušas, ir nepilngadīgs?
- 3) Vai no tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas garantētas [Hartas] 47. pantā, skatot to kopsakarā ar [tās] 6. un 53. pantu, un ņemot vērā [Direktīvas 2008/115] 15. panta 2. punkta ievaddaļu un b) apakšpunktu, [Direktīvas 2013/33] 9. panta 3. punktu un [Regulas Nr. 604/2013] 28. panta 4. punktu, izriet, ka jebkuras instances [tiesnesim], ja ārvalstnieks lūdz šo [tiesnesi] atcelt aizturēšanu un viņu atbrīvot, ikvienam lēmumam par šo lūgumu

²³ C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367.

jāsniedz atbilstošs pamatojums pēc būtības, ja pārsūdzība tostarp tika celta tā, kā tas ir paredzēts Nīderlandē? Gadījumā, ja Tiesa tādu valsts tiesu praksi, saskaņā ar kuru tiesa otrajā un tālāk pēdējā instancē var aprobežoties ar lēmuma pieņemšanu, šajā ziņā nenorādot nekādu pamatojumu pēc būtības, ņemot vērā veidu, kādā šī pārsūdzība Nīderlandē turklāt ir paredzēta, uzskata par nesaderīgu ar Savienības tiesībām, vai tas tad nozīmē, ka, ņemot vērā ārvalstnieka neaizsargāto stāvokli, svarīgās iesaistītās intereses procedūrās ārvalstnieku tiesību jomā un konstatējumu, ka šīs procedūras, kas tiesību aizsardzības ziņā atšķiras no visām citām administratīvajām procedūrām, ārvalstniekam paredz tādas pašas zemas procesuālās garantijas kā aizturēšanas procedūra, šādas tiesas, kas pieņem lēmumu otrajā un tālāk pēdējā instancē patvēruma lietās un parastajās ārvalstnieku lietās, pilnvaras arī ir jāuzskata par nesaderīgām ar Savienības tiesībām? Vai, ņemot vērā Hartas 24. panta 2. punktu, atbilde uz šiem jautājumiem ir atšķirīga, ja ārvalstnieks, kurš tiesā apstrīd iestāžu lēmumu ārvalstnieku tiesību jomā, ir nepilngadīgs?”

IV. Tiesvedība Tiesā

61. Tiesa sākotnēji nolēma ierosināt steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību lietā C-39/21 PPU, jo brīdī, kad tika iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, X bija aizturēts un tālāk viņam bija atņemta brīvība, un Tiesas atbilde uz prejudiciālajiem jautājumiem varēja būt izšķiroša attiecībā uz šīs aizturēšanas izbeigšanu vai turpināšanu. Tā kā lieta C-704/20 ir saistīta ar šo lietu, tā tika izskatīta tāpat.

62. Pēc tam Tiesa nolēma, ka abas šīs lietas ir jāizskata saskaņā ar parasto tiesvedību. Šis lēmums tika pieņemts pēc *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā) 2021. gada 31. marta paziņojuma, saskaņā ar kuru ar 2021. gada 26. marta starplēmumu tā bija izbeigusi X aizturēšanu.

63. Ar 2021. gada 26. aprīļa nolēmumu *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā) piešķīra kompensāciju X, pamatojoties uz to, ka viņa aizturēšana ir bijusi nelikumīga un nodarījusi viņam kaitējumu. Tomēr šī tiesa, gaidot Tiesas atbildes uz saviem prejudiciālajiem jautājumiem, apturēja tiesvedību par to, vai X ir tiesības uz palielinātu kompensāciju.

64. Rakstveida apsvērumus iesniedza X, Nīderlandes valdība un Eiropas Komisija. Iepriekš steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā C arī bija iesniedzis apsvērumus. Tiesas sēde notika 2022. gada 1. martā.

V. Vērtējums

A. Par prejudiciālo jautājumu lietā C-704/20 un pirmo prejudiciālo jautājumu lietā C-39/21

65. Iesākumā vēlos precizēt, ka interpretējamās normas lietā C-39/21 ir Direktīvas 2008/115 15. pants un lietā C-704/20 – Direktīvas 2013/33 9. pants, kā arī Regulas Nr. 604/2013 28. panta 4. punkts²⁴. Lai gan lieta C-704/20 attiecas uz aizturēšanas pārbaudi tiesā, bet lieta C-39/21 – uz aizturēšanas turpināšanas pārbaudi tiesā, apzināti izvēlos atsaukties uz

²⁴ Šajā normā it īpaši ir norāde uz Direktīvas 2013/33 9. pantu.

Direktīvas 2008/115 15. pantu un Direktīvas 2013/33 9. pantu kopumā, jo, kā paskaidrošu turpmākajā izklāstā, man šķiet, ka secinājumi ir jāizdara no vairākām katra šī panta normām, kuras ir jāaplūko kopsakarā²⁵.

66. Saistībā ar Savienības likumdevēja pieņemtajiem kopīgajiem standartiem aizturēšanas juridiskais pamats, ciktāl tas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri valstī uzturas nelikumīgi, būtībā ir Direktīvas 2008/115 15.–17. pants un, ciktāl tas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem, kuri ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji, – Direktīvas 2013/33 8.–11. pants, kā arī Regulas Nr. 604/2013 28. pants.

67. Savienības tiesībās paredzētie aizturēšanas iemesli attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas valstī uzturas nelikumīgi, ir noteikti Direktīvas 2008/115 15. pantā, bet attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji, – Direktīvas 2013/33 8. pantā, kā arī Regulas Nr. 604/2013 28. pantā. Šīs normas, kurās paredzēts režīms, kas piemērojams aizturēšanai un aizturēšanas turpināšanai, ļauj noteikt aizturēšanas pasākumu likumības nosacījumus. Šie nosacījumi citastarp attiecas uz tās iestādes kompetenci, kura pieņēmusi aizturēšanas aktu, aizturētās personas bēgšanas risku, citu pasākumu, kuri ir mazāk ierobežojoši nekā aizturēšana, pietiekamību, administrācijas rūpību izraidīšanas procedūrā, kā arī neaizsargātām personām sniegto aizsardzību.

68. Kad ir sniegti šie precizējumi, kopā aplūkošu prejudiciālo jautājumu lietā C-704/20 un pirmo prejudiciālo jautājumu lietā C-39/21. Proti, man nešķiet, ka tiesneša lomai vajadzētu būtiski atšķirties atkarībā no tā, vai tiesnesim ir jālemj par aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumību²⁶, vai arī atkarībā no tā, vai par aizturēšanu tiek lemts saskaņā ar Direktīvu 2008/115, Direktīvu 2013/33 vai Regulu Nr. 604/2013. Ja aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas iemesli nav identiski, tad pamatprincipi, kas ļauj noteikt tiesneša lomu, šiem abiem gadījumiem ir kopīgi.

69. Uzreiz vēlos norādīt, ka Savienības likumdevējs ir pieņēmis vairākus kopīgus noteikumus par trešo valstu valstspiederīgo aizturēšanas un aizturēšanas turpināšanas pārbaudi tiesā.

70. Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 2008/115 15. panta 2. punktu²⁷ par trešās valsts valstspiederīgā, kurš valstī uzturas nelikumīgi, aizturēšanu ir jālemj administratīvajai vai tiesu iestādei, pieņemot rakstveida un pamatotu lēmumu. Ja aizturēšanas rīkojumu izdod administratīvā iestāde, attiecīgajai dalībvalstij ir pienākums vai nu [šīs direktīvas 15. panta 2. punkta a) apakšpunkta gadījumā] paredzēt “rīkojuma par turēšanu apsardzībā [aizturēšanu] likumīguma ātru juridisku pārskatīšanu”, vai arī [minētās direktīvas 15. panta 2. punkta b) apakšpunkta gadījumā] piešķirt “attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam tiesības vērsties tiesā, lai tā iespējami īsā laikā lemtu par viņa turēšanas apsardzībā [aizturēšanas] likumību”. Turklāt tās pašas direktīvas 15. panta 3. punktā ir noteikts, ka aizturēšana ir “[jā]pārskata ar pamatotu regularitāti vai nu pēc attiecīgā

²⁵ Tādējādi uzsveru – lai gan Direktīvas 2008/115 15. panta 3. punkts var šķist īpaši atbilstīgs lietā C-39/21, jo prasība attiecībā pret aizturēšanas turpināšanu tiek saprasta kā aizturēšanas “pārskat[īšanas] ar pamatotu regularitāti” kārtība, kas ir noteikta šīs normas pirmajā teikumā, manuprāt, vērtējumā ir jāņem vērā pārējās šī panta normas, it īpaši 1. punkts, kurā ir paredzēti aizturēšanas iemesli, un 2. punkts, kurā citastarp ir noteikts aizturēšanas pārbaudes tiesā princips un zināma tās kārtība. Turklāt vēlos piebilst, ka saskaņā ar Nīderlandes tiesībām aizturēšanas un aizturēšanas turpināšanas pārbaude tiesā ir cieši saistīta, jo, kā Nīderlandes valdība paskaidro savos apsvērumos, prasībā, kas celta attiecībā pret aizturēšanas turpināšanu principā var no jauna izvērtēt visus aizturēšanas nosacījumus.

²⁶ Kā Tiesa jau ir norādījusi, aizturēšana un tās termiņa pagarināšana ir analogas, jo to abu rezultātā attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam tiek atņemta brīvība: saistībā ar Direktīvu 2008/115 skat. spriedumu, 2022. gada 10. marts, *Landkreis Gifhorn* (C-519/20, EU:C:2022:178, 59. punkts un tajā minētā judikatūra). To pašu var konstatēt attiecībā uz aizturēšanu un aizturēšanas turpināšanu.

²⁷ Kā norāda Tiesa, šī tiesību norma, kā arī Direktīvas 2013/33 9. panta 3. punkts ir Hartas 47. pantā garantēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā materializācija aplūkotajā jomā (spriedums, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*, C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 289. punkts).

trešās valsts valstspiederīgā pieteikuma saņemšanas, vai *ex officio* [pēc savas ierosmes]” un ka “pagarinātas turēšanas apsardzībā [aizturēšanas] gadījumā tiesu iestāde uzrauga minēto pārskatīšanu”.

71. Attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem, kuri ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji, Direktīvā 2013/33 ir ietverti līdzīgi noteikumi gan attiecībā uz aizturēšanas pārbaudi tiesā (šīs direktīvas 9. panta 3. punkts), gan attiecībā uz aizturēšanas turpināšanas pārbaudi tiesā (minētās direktīvas 9. panta 5. punkts).

72. Visās šajās normās Savienības likumdevējs paredz pārbaudi tiesā, ko var veikt vai nu pēc attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā pieprasījuma, vai arī pēc savas ierosmes. Minētās normas, kuru mērķis, ņemot vērā pamattiesību uz brīvību nozīmīgumu un aizturēšanas radītās ierakšanās šajās tiesībās smagumu²⁸, ir aizsargāt trešo valstu valstspiederīgos pret patvaļīgu aizturēšanu un tādējādi – garantēt, ka visās dalībvalstīs pastāv lēmumu par aizturēšanu un aizturēšanas turpināšanu pārbaude tiesā, lai pārbaudītu šo lēmumu likumību.

73. Tomēr šis likumdevējs nav noteicis vienotus standartus attiecībā uz tās pārbaudes apjomu, kas jāveic tiesnesim, lai pārbaudītu aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumību. It īpaši minētais likumdevējs nav skaidri paredzējis, ka tiesnesim, pārbaudot aizturēšanas likumību, būtu jāpārbauda visi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kurus tas uzskata par atbilstīgiem, neatkarīgi no tam izvirzītajiem pamatiem un argumentiem. Tādēļ šīs pārbaudes kārtība ir dalībvalstu procesuālās autonomijas jautājums.

74. Ir jāpārbauda, vai *Awb* 8:69. panta 1. punkts, ciktāl tas ierobežo tiesneša, kuram ir jāpārbauda aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumība, amata pilnvaras, attiecinot tās tikai uz trešās valsts valstspiederīgā izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, atbilst dalībvalstu procesuālās autonomijas ierobežojumiem.

75. Šajā ziņā atgādinu, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja attiecīgajā jomā nav Savienības noteikumu, katras dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālie noteikumi prasību iesniegšanai tiesā, kuru mērķis ir nodrošināt privātpersonu tiesību aizsardzību saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtinā to tiesību īstenošanu, kuras ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips)²⁹.

76. Līdz ar to abi kumulatīvie nosacījumi, proti, līdzvērtības un efektivitātes principu ievērošana ir jāizpilda, lai dalībvalsts varētu atsaukties uz procesuālās autonomijas principu situācijās, kuras tiek reglamentētas Savienības tiesībās³⁰.

77. Attiecībā uz efektivitātes principu Tiesa jau ir nospriedusi, ka ikviens gadījums, kad rodas jautājums, vai valsts procesuālā tiesību norma nepadara par praktiski neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu Savienības tiesību piemērošanu, ir jāanalizē, ņemot vērā šīs tiesību normas nozīmi visā

²⁸ Skat. it īpaši spriedumu, 2020. gada 25. jūnijs, *Ministerio Fiscal* (Iestāde, kas var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumu) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 105. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁹ Skat. it īpaši spriedumus, 2021. gada 10. marts, *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.* (C-949/19, EU:C:2021:186, 43. punkts un tajā minētā judikatūra), 2021. gada 15. aprīlis, *État belge* (Pēc pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanas radušies apstākļi) (C-194/19, EU:C:2021:270, 42. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2021. gada 22. aprīlis, *Profi Credit Slovakia* (C-485/19, EU:C:2021:313, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁰ Skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Bensada Benallal* (C-161/15, EU:C:2016:175, 25. punkts).

procesā, tā norisi un tā īpatnības dažādās valsts iestādēs. Šajā aspektā vajadzības gadījumā ir jāņem vērā valsts tiesu sistēmas pamatprincipi, piemēram, tiesību uz aizstāvību aizsardzība, tiesiskās drošības princips un procesa efektīva norise³¹.

78. Līdz ar to ir jāuzsver, ka efektivitātes princips ir ievērots tikai ar nosacījumu, ka attiecīgais procesuālais noteikums atbilst tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas garantētas Hartas 47. pantā³². Tādējādi dalībvalstu pienākums nodrošināt tiesību, kādas attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, efektivitāti nozīmē prasību nodrošināt tiesību aizsardzību tiesā, kas ir paredzēta arī Hartas 47. pantā, un šī prasība valsts tiesai ir jāievēro. Šī aizsardzība ir jāpiemēro gan attiecībā uz to tiesu noteikšanu, kuru kompetencē ir izskatīt uz Savienības tiesībām balstītas prasības, gan arī attiecībā uz procesuālo noteikumu, kas attiecas uz šādām prasībām, definēšanu³³.

79. Tādējādi problēmjautājums, kas ir šo lietu centrā, var tikt formulēts šādi: vai valsts procesuālais noteikums, kas liedz valsts tiesai pēc savas ierosmes izskatīt pamatus par Savienības tiesību pārkāpumu, jo tas liedz šai tiesai pārbaudīt aizturēšanas pasākuma vai aizturēšanas turpināšanas pasākuma likumību, ņemot vērā visus iemeslus, kas var pamatot šādu pasākumu, vajadzības gadījumā pārsniedzot prasītāja izvirzītos pamatus un argumentus, atbilst Hartas 47. pantā garantētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā?

80. Tiesa citos apstākļos, kas neapdraud Hartas 6. pantā garantētās tiesības uz brīvību, jau ir nospriedusi, ka efektivitātes princips būtībā neprasa, lai valsts tiesas pēc savas ierosmes izvirzītu pamatu par Savienības tiesību normu pārkāpumu, ja, izskatot šo pamatu, tām būtu jāpārkāpj pušu noteiktās lietas robežas, atsaucoties uz faktiem un apstākļiem, kas nav tie fakti un apstākļi, ar kuriem savu prasījumu pamato puse, kurai ir interese šo tiesību normu piemērošanā³⁴.

81. Tiesa uzskata, ka šo valsts tiesas pilnvaru ierobežojumu attaisno princips, saskaņā ar kuru tiesvedības ierosināšana ir lietas dalībnieku kompetencē un līdz ar to, ja valsts procesuālajās tiesībās attiecīgajam lietas dalībniekam ir piešķirtas faktiskas tiesības izvirzīt pamatu, balstoties uz Savienības tiesībām, valsts tiesa var rīkoties pēc savas ierosmes tikai ārkārtas gadījumos, kad tās iejaukšanos pieprasa sabiedrības intereses³⁵.

82. Šajā ziņā vēlos norādīt, ka *Awb* 8:69. panta 1. punktā nav radīts šķērslis trešo valstu valstspiederīgajiem izvirzīt vienu vai vairākus pamatus par viņu aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas nesaderību ar nosacījumiem, kas paredzēti atbilstīgajos Savienības atvasināto tiesību standartos³⁶. Tādēļ šī valsts tiesību norma neliedz tiesai, kurā ierosināta lieta, izskatīt pamatus par Savienības tiesību pārkāpumu, ko prasītājs ir izvirzījis prasības pret viņa aizturēšanu vai

³¹ Skat. it īpaši spriedumu, 2020. gada 9. septembris, *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Secīga pieteikuma noraidīšana – Terminš prasības celšanai) (C-651/19, EU:C:2020:681, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

³² Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā *An tAire Talmhaíochta Bia agus Mara* u.c. (C-64/20, EU:C:2021:14), kuros ir norādīts, ka “efektivitātes prasība, ko saprot kā procesuālās autonomijas principa piemērošanas priekšnoteikumu, [...] praksē pārklājas ar Hartas 47. pantā garantētajām pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā” (41. punkts).

³³ Skat. it īpaši spriedumus, 2014. gada 17. jūlijs, *Sánchez Morcillo un Abril García* (C-169/14, EU:C:2014:2099, 35. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2021. gada 22. aprīlis, *Profi Credit Slovakia* (C-485/19, EU:C:2021:313, 54. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa arī ir precizējusi, ka efektivitātes princips “[...] neietver prasības, kas pārsniegtu no pamattiesībām, it īpaši no Hartā garantētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā izrietošās”: skat. spriedumu, 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 43. punkts).

³⁴ Skat. it īpaši spriedumus, 1995. gada 14. decembris, *van Schijndel* un *van Veen* (C-430/93 un C-431/93, EU:C:1995:441, 22. punkts), un 2007. gada 7. jūnijs, *van der Weerd* u.c. (no C-222/05 līdz C-225/05, EU:C:2007:318, 36. punkts). Skat. arī nesenāku spriedumu, 2021. gada 25. marts, *Balgarska Narodna Banka* (C-501/18, EU:C:2021:249, 135. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁵ Skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, *Farkas* (C-564/15, EU:C:2017:302, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁶ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, *Farkas* (C-564/15, EU:C:2017:302, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

aizturēšanas turpināšanu pamatojumam. Pēc tam šī tiesa, ņemot vērā tajā izvirzītos pamatus, var veikt pārbaudi atbilstoši neierobežotajai kompetencei, kuras nozīmi Tiesa ir apliecinājusi 2014. gada 5. jūnija spriedumā *Mahdi*³⁷.

83. Šajā jautājumā atgādinu, ka saskaņā ar Tiesas viedokli valsts tiesai saistībā ar pārbaudi, kas tai jāveic, ir jāspēj lemt par jebkuru faktisko un tiesisko apstākli, kas ir atbilstīgs, lai noteiktu, vai attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā aizturēšana ir pamatota. Tādēļ minētajai tiesai ir jāspēj ņemt vērā gan faktus un pierādījumus, ko norādījusi administratīvā iestāde, kura pieprasījusi aizturēšanu, gan arī visus attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā iespējamus apsvērumus. Turklāt tai ir jāspēj noskaidrot jebkādu citu apstākļu, kas ir atbilstīgi lēmuma pieņemšanai, gadījumā, ja tā to uzskatītu par nepieciešamu. No tā izriet, ka tiesu iestādes pilnvaras nekādā gadījumā nevar būt aprobežotas tikai ar attiecīgās administratīvās iestādes norādītajiem apstākļiem³⁸. Turklāt, ja ar sākotnējo rīkojumu noteiktā aizturēšana vairs nav pamatota, kompetentajai tiesu iestādei ir jāspēj administratīvās iestādes lēmumu aizstāt ar savu nolēmumu³⁹.

84. Lai aizstāvētu *Awb* 8:69. panta 1. punkta saderību ar Savienības tiesībām konkrētajos aizturēšanas apstākļos, Nīderlandes valdība, kā jau iepriekš norādīju, apgalvo, ka trešo valstu valstspiederīgajiem nav ierobežojumu izvirzīt valsts tiesai visus iebildumus, ko viņi uzskata par atbilstīgiem, un ka valsts tiesa savukārt spēj trešo valstu valstspiederīgo norādītos faktiskos elementus pārvērst juridiskos jēdzienos. Šī valdība piebilst, ka atšķirībā no tā, kas noteikts vispārīgajās administratīvajās tiesībās, aizturēšanas jomā ir paredzētas papildu garantijas, tostarp sistemātiska pārbaude, ko veic tiesnesis, pat ja nav celta prasība, pat ja nenotiek tiesas sēde un netiek saņemta advokāta, kas specializējas šajā jomā, palīdzība. Turklāt kompetentajai administratīvajai iestādei esot pienākums pārbaudīt aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumības kritērijus, kas pamatojot to, ka tiesnesim nav no jauna jāveic tik plaša pārbaude, kura pārsniedz attiecīgās personas izvirzītos iebildumus.

85. Tomēr nedomāju, ka iepriekš uzskaitītās garantijas būtu tādas, lai ar tām tiktu nodrošināta tā tiesību aizsardzības tiesā efektivitāte, kāda ir jānodrošina trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem attiecas aizturēšanas pasākums vai aizturēšanas turpināšanas pasākums, ciktāl *Awb* 8:69. panta 1. punkts var kaitēt prasības, lai tiesa lemtu par šāda pasākuma likumību, pilnīgai efektivitātei.

86. Attiecībā uz tiesībām uz brīvību, kas garantētas Hartas 6. pantā, tiesībām uz efektīvu aizsardzību tiesā nedrīkst būt nekādu trūkumu un tās nepieļauj “aklo zonu”. Lai gan pēdējo minēto tiesību apjoms atšķiras atkarībā no katras lietas konkrētā konteksta un apstākļiem, it īpaši no attiecīgā akta veida, konteksta, kādā tas ir pieņemts, un tiesību normām, kas reglamentē attiecīgo jomu⁴⁰, uzskatu, ka gadījumos, kad ir runa par tiesībām uz brīvību, ir rūpīgi un stingri jāgarantē tiesības uz efektīvu aizsardzību tiesā, kas ļauj pilnībā pārbaudīt brīvības atņemšanas pasākumu likumību gan to apjoma, gan intensitātes ziņā. Šie apstākļi, manuprāt, liecina par labu tādai pieejai problēmjautājumam par prasības pamatu, kuri balstīti uz Savienības tiesību pārkāpumu, pārbaudi valstu tiesās pēc to ierosmes, kam vajadzētu būt specifiskai attiecībā uz tiesību uz brīvību varbūtēju aizskārumu pārbaudi.

³⁷ C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320.

³⁸ Skat. spriedumu, 2014. gada 5. jūnijs, *Mahdi* (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, 62. punkts). Skat. arī spriedumu, 2022. gada 10. marts, *Landkreis Gifhorn* (C-519/20, EU:C:2022:178, 65. punkts).

³⁹ Skat. spriedumus, 2014. gada 5. jūnijs, *Mahdi* (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, 62. punkts), un 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 293. punkts).

⁴⁰ Skat. it īpaši spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi* (C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 102. punkts), 2017. gada 9. februāris, M (C-560/14, EU:C:2017:101, 33. punkts), un 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko* (C-348/16, EU:C:2017:591, 41. punkts).

87. Šajā ziņā uzsveru, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka, ņemot vērā tiesību uz brīvību nozīmīgumu un ieviešanu šajās tiesībās, ko rada šāds aizturēšanas pasākums, smagumu, šo tiesību izmantošanas ierobežojumi ir jāsteno tikai, ciktāl tas ir noteikti nepieciešams⁴¹. Tātad jebkādu aizturēšanu, kam ir piemērojama Direktīva 2008/115, Direktīva 2013/33 vai Regula Nr. 604/2013, stingri ierobežo šo direktīvu un šīs regulas normas, lai nodrošinātu, pirmkārt, samērīguma principa ievērošanu, ciktāl tas attiecas uz izmantotajiem pamatiem un nospraustajiem mērķiem, un, otrkārt, attiecīgo personu pamattiesību ievērošanu⁴². Tādējādi aizturēšanas pasākumi, kas noteikti saskaņā ar atbilstīgajām Savienības atvasināto tiesību normām, nedrīkst būt pretrunā trešo valstu valstspiederīgo, uz kuriem attiecas šādi pasākumi, tiesībām uz brīvību, kas ir garantētas Hartas 6. pantā⁴³.

88. Turklāt prasību – ko dalībvalstis ievieš, lai trešo valstu valstspiederīgie varētu izmantot savas tiesības, – pazīmes ir jānosaka saskaņā ar Hartas 47. pantu, atbilstoši kuram ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti minētajā pantā⁴⁴. Proti, dalībvalstīm, īstenojot Savienības tiesības, ir jānodrošina to tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību ievērošana, kas ir nostiprinātas Hartas 47. panta pirmajā daļā, kurā ir atkārtoti apliecināts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips⁴⁵.

89. Turklāt ir svarīgi minēt, ka atbilstoši Tiesas norādītajam, ciktāl var tikt apdraudētas attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā tiesības uz brīvību, kas nostiprinātas Hartas 6. pantā, lēmumā, kurā ir uzdots viņu aizturēt vai pagarināt viņa aizturēšanas termiņu, ir jāievēro stingras garantijas, proti, it īpaši aizsardzība pret patvaļu. Šāda aizsardzība tostarp nozīmē, ka aizturēšana var tikt noteikta vai pagarināta tikai, ievērojot vispārīgos un abstraktos noteikumus, kuros ir paredzēti tās nosacījumi un kārtība⁴⁶. Tieši aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pārbaudes tiesā efektivitāte ļauj garantēt trešo valstu valstspiederīgajiem tiesības, kuras tiem izriet no šiem noteikumiem⁴⁷.

90. Jānorāda arī, ka pārbaudes, kas tiesnesim jāveic, pārbaudot aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumību, apjoma ierobežojums ir tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ierobežojums Hartas 47. panta izpratnē, kas saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu ir attaisnojams

⁴¹ Skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 14. septembris, K. (C-18/16, EU:C:2017:680, 40. punkts), un 2016. gada 15. februāris, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴² It īpaši attiecībā uz Direktīvu 2008/115 skat. spriedumu, 2022. gada 10. marts, *Landkreis Gifhorn* (C-519/20, EU:C:2022:178, 40. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa arī ir norādījusi, ka "aizturēšanas" jēdziens Direktīvu 2008/115 un 2013/33 izpratnē "attiecas uz vienu un to pašu faktisko situāciju": skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 224. punkts). Turklāt, kā norāda Tiesa, gan no Direktīvas 2013/33 8. panta formulējuma un konteksta, gan arī no tā rašanās vēstures izriet, ka iespēja aizturēt pieteikuma iesniedzēju ir atkarīga no tā, vai tiek ievērots nosacījumu kopums, kuru mērķis ir nodrošināt stingru regulējumu šāda pasākuma izmantošanai: skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 14. septembris, K. (C-18/16, EU:C:2017:680, 41. punkts), kā arī spriedumu, 2016. gada 15. februāris, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 57. punkts).

⁴³ Attiecībā uz Direktīvu 2008/115 skat. it īpaši spriedumu, 2022. gada 10. marts, *Landkreis Gifhorn* (C-519/20, EU:C:2022:178, 41. punkts).

⁴⁴ Skat. it īpaši spriedumus, 2021. gada 10. marts, *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.* (C-949/19, EU:C:2021:186, 44. punkts), un 2020. gada 24. novembris, *Minister van Buitenlandse Zaken* (C-225/19 un C-226/19, EU:C:2020:951, 42. punkts).

⁴⁵ Skat. it īpaši spriedumu, 2021. gada 15. aprīlis, *État belge* (Pēc pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanas radušies apstākļi) (C-194/19, EU:C:2021:270, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴⁶ Skat. spriedumu, 2022. gada 10. marts, *Landkreis Gifhorn* (C-519/20, EU:C:2022:178, 62. punkts). Tiesa 2016. gada 15. februāra spriedumā N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84) atsaucās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru par ECPAK 5. panta 1. punktu, no kuras izriet, ka brīvības atņemšanas pasākuma īstenošana, lai tā atbilstu mērķim aizsargāt individu pret patvaļu, tostarp nozīmē, ka tai nedrīkst piemist ne vismazākais ļaunticības vai krāpšanas no iestāžu puses elements, ka tā atbilst ECPAK 5. panta 1. punkta atbilstīgajā daļā atļautajiem ierobežojumiem un ka pastāv samērīgums starp izvirzīto pamatu un attiecīgo brīvības atņemšanu (minētā sprieduma 81. punkts, ar atsauci uz ECT 2008. gada 29. janvāra spriedumu lietā *Saadi* pret Apvienoto Karalisti (EC:ECHR:2008:0129JUD001322903, 68.–74. punkts).

⁴⁷ Šajā ziņā skat. ģenerālvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus lietā D. H. (C-704/17, EU:C:2019:85), kuros ir norādīts, ka "aizturēšanas lēmuma pārbaudes tiesā efektivitāte noteiks, vai 8. panta pamatnosacījumi un Direktīvas 2013/33 9. pantā, skatot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, paredzētās garantijas darbojas, lai aizsargātu pieteikuma iesniedzējus, kā tām paredzēts" (70. punkts).

tikai tad, ja tas ir paredzēts tiesību aktos, ja ar to tiek ievērota minēto tiesību būtība un, ievērojot samērīguma principu, ja tas ir nepieciešams un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības⁴⁸.

91. Uzskatu, ka tas būtu pretrunā gan Hartas 47. pantā garantēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kādām ir jābūt aizturētajai personai, būtībai, gan šīs personas aizsardzībai pret patvaļīgu aizturēšanu, kas izriet no Hartas 6. panta, ja tiesai tiktu liegts atbrīvot šādu personu, pat ja tā, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem, konstatētu, ka šāda aizturēšana ir nelikumīga⁴⁹.

92. Proti, apstākļi, ka tiesa var tikai atbildēt uz tai iesniegtajiem pamatiem un argumentiem, bet nevar izvirzīt citus pēc savas ierosmes, var izraisīt to, ka persona tiek aizturēta un tiek turpināta tās aizturēšana, lai gan aizturēšanas nosacījumi nav izpildīti. Tomēr no vairākām Savienības atvasināto tiesību normām, kurās ir konkretizētas Hartas 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un no Hartas 6. panta izrietošā aizsardzība pret patvaļīgu aizturēšanu, izriet, ka tūlītēja atbrīvošana ir obligāta, ja aizturēšana ir nelikumīga vai vairs nav pamatota. Tādējādi Direktīvas 2008/115 15. panta 2. punkta pēdējā teikumā ir norādīts, ka “attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo nekavējoties atbrīvo, ja turēšana apsardzībā nav likumīga”. Šīs direktīvas 15. panta 4. punktā ir prasīts arī nekavējoties atbrīvot attiecīgo personu, ja aizturēšana vairs nav pamatota, tas ir, “ja izrādās, ka tiesisku vai citu apsvērumu dēļ izraidīšanai vairs nav pamatota iemesla, vai ja 1. punktā noteiktie apstākļi vairs nepastāv”. Turklāt Direktīvas 2013/33 9. panta 3. punktā ir noteikts, ka tad, “ja juridiskās pārskatīšanas rezultātā tiek konstatēts, ka aizturēšana ir nelikumīga, attiecīgo pieteikuma iesniedzēju nekavējoties atbrīvo”.

93. Nīderlandes valdības izvirzītās procesuālās garantijas, manuprāt, nenovērš visu risku, ka tādēļ, ka tiesai, kurā celta prasība, nav iespējams pēc savas ierosmes izvirzīt atsevišķus pamatus un argumentus, persona tiks aizturēta vai tās aizturēšana tiks turpināta, lai gan nav izpildīti šāda pasākuma nosacījumi, kas ir tiešā pretrunā manis nupat minētajām Savienības atvasināto tiesību normām, kuras ir jāinterpretē saskaņā ar Hartā aizsargātajām pamattiesībām.

94. Šādā situācijā tiesību aizsardzību tiesā, kāda ir nodrošināta šai personai, manuprāt, nevar atzīt par efektīvu. Proti, saistībā ar prasību attiecībā pret aizturēšanas pasākumu vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu, šīs prasības efektivitāte ir jāsasaista ar trešās valsts valstspiederīgā atbrīvošanas obligāto raksturu, ja nav izpildīti nosacījumi šāda pasākuma veikšanai. No tā izriet, ka trešās valsts valstspiederīgā, kurš ir aizturēts vai kura aizturēšana tiek turpināta, efektīva tiesību aizsardzība tiesā netiek garantēta, ja tiesai, kuras uzdevums ir pārbaudīt šī pasākuma likumību, valsts procesuālā norma liedz atbrīvot šo valstspiederīgo, pat ja tā, pamatojoties uz tai iesniegtajiem pierādījumiem, konstatē, ka nav iespējams identificēt nevienu pamatotu aizturēšanas iemeslu. Turklāt šāda procesuāla noteikuma piemērošana saistībā ar aizturēšanu var vājināt vispārīgo un abstrakto noteikumu, kuros paredzēti aizturēšanas nosacījumi un kārtība, pilnīgu iedarbību, atņemot attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem tiesības, kas viņiem izriet no šiem noteikumiem.

⁴⁸ Pēc analogijas attiecībā uz labticīgas rīcības garantiju kā priekšnoteikumu jebkuras prasības publiskā iepirkuma jomā pieņemamībai skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Star Storage* u.c. (C-439/14 un C-488/14, EU:C:2016:688, 49. punkts un tajā minētā judikatūra). Pēc analogijas attiecībā uz pienākumu izsmelt pieejamos administratīvās tiesību aizsardzības līdzekļus pirms iespējas celt prasību tiesā, lai panāktu, ka tiek konstatēts tiesību uz personas datu aizsardzību aizskārums, skat. arī spriedumu, 2017. gada 27. septembris, *Puškár* (C-73/16, EU:C:2017:725, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴⁹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. septembris, *Rayonna prokuratura Lom* (C-467/18, EU:C:2019:765, 44. punkts un tajā minētā ECT judikatūra).

95. Tādējādi uzskatu, ka, ierobežojot tiesneša veiktās pārbaudes apjomu tikai ar prasītāja izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, var tikt ignorētas Savienības atvasināto tiesību normas, kas valsts iestādēm uzliek pienākumu atbrīvot personu, kurai ir nelikumīgi atņemta brīvība. Līdz ar to automātiskais un obligātais atbrīvošanas raksturs, ja nav izpildīti aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas nosacījumi, manuprāt, ierobežo dalībvalstīm piemītošo rīcības brīvību paredzēt prasību tiesā procesuālo kārtību, uzliekot tām pienākumu nodrošināt rezultātu. Šis pienākums ir garantēt, ka minētās prasības tiek organizētas tādējādi, lai trešo valstu valstspiederīgie, kuri ir aizturēti, varētu panākt, ka kompetentās valsts iestādes nedrīkst šo aizturēšanu turpināt, ja nav izpildīti šāda pasākuma nosacījumi. Ņemot vērā Tiesas vairākkārt uzsvērto tiesību uz brīvību nozīmīgumu, man šķiet īpaši nepiemēroti akceptēt, ka valsts procesuālais noteikums varētu veicināt šaubu pastāvēšanu par tāda tiesību akta likumību, kura rezultātā notiek aizturēšana vai aizturēšanas turpināšana⁵⁰.

96. Attiecībā uz Nīderlandes valdības izvirzīto argumentu, ko es minēju iepriekš –, ka kompetentajai administratīvajai iestādei esot pienākums pārbaudīt aizturēšanas un aizturēšanas turpināšanas likumības kritērijus, kas pamatojot to, ka tiesnesim nav no jauna jāveic tik plaša pārbaude, pārsniedzot attiecīgās personas izvirzītos iebildumus, es, tāpat kā Komisija, norādu, ka aizturēšanas likumības nosacījumi ir obligāti gan kompetentajai administratīvajai iestādei, gan tiesnesim. Tādēļ domāju, ka ir apšaubāmi uzskatīt, ka šai iestādei ikvienā gadījumā būtu jāpārbauda, vai šādi nosacījumi ir izpildīti, bet tiesneša lomu šajā ziņā ierobežotu procesuālais noteikums, kas liedz viņam lemt, pārsniedzot attiecīgās personas izvirzītos iebildumus. Citiem vārdiem sakot, ierobežot tiesneša kompetenci, ja administratīvās iestādes kompetence nav ierobežota, man šķiet gan pretrunīgi, gan nesaderīgi ar aizturēšanas likumības nosacījumu obligātumu.

97. Turklāt atgādinu, ka tieši tiesnesis ir individuālās brīvības sargs⁵¹. Tādējādi sistēma, saskaņā ar kuru kompetentajai administratīvajai iestādei ir jāveic visaptveroša aizturēšanas apstākļu pārbaude, bet tiesnesim, kuram ir jāpārbauda šāda pasākuma likumība, nav tik plašas kompetences, šķiet nelīdzsvarota un nenodrošinās trešās valsts valstspiederīgajam efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Tiesnesim, nevis šai administratīvajai iestādei, pieder galavārds tajā, vai aizturēšana vai aizturēšanas turpināšana atbilst tiesību aktos paredzētajiem obligātajiem nosacījumiem.

98. No iepriekš izklāstītā izriet, ka tad, ja tiesai ir jāpārbauda aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumība, tai ir jāpārbauda, vai ir ievēroti vispārējie un abstraktie noteikumi, kuros ir paredzēti to nosacījumi un kārtība⁵². Šo pārbaudi ierobežojot ar prasītāja izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, *Awb* 8:69. panta 1. punkta piemērošana saistībā ar aizturēšanas pasākuma likumības pārbaudi, manuprāt, nav saderīga ar Savienības tiesībām, jo tajā nav ievērots efektivitātes princips.

⁵⁰ Šeit izmantoju formulējumu, ko citā jomā Tiesa izmantoja 1959. gada 17. decembra spriedumā *Société des fonderies de Pont-à-Mousson* /Augstā iestāde (14/59, EU:C:1959:31, 474. lpp.).

⁵¹ Tādējādi ECPAK 5. panta 4. punktā ir nostiprinātas apcietināto vai aizturēto personu tiesības “nekaļējoties” saņemt tiesas lēmumu par viņu aizturēšanas likumību un izbeigt viņu brīvības atņemšanu, ja tā tiek atzīta par nelikumīgu: it īpaši skat. ECT spriedumu, 2018. gada 4. decembris, *Ilmseher* pret Vāciju (CE:ECHR:2018:1204JUD001021112, 251. punkts).

⁵² Attiecībā uz problēmjautājumu par X atkarību lietā C-39/21 uzskatu, ka šo noteikumu vidū ir Direktīvas 2008/115 16. panta 3. punkta noteikumi, kuros ir paredzēts, ka “īpašu uzmanību pievērš mazāk aizsargātu personu stāvoklim” un ka “tām nodrošina neatliekamo veselības aprūpi un slimību primāro ārstēšanu”.

99. Pamatojot šo konstatējumu par nesaderību, vēlos arī norādīt, ka šis procesuālais noteikums izraisa to, ka uz brīvības atņemšanas pasākumu attiecas pārbaude tiesā, kuras apjoms atšķiras atkarībā no tā, vai par aizturēšanu ir lēmusi administratīvā iestāde vai par to ir lēmis krimināltiesnesis.

100. Šajā ziņā atgādinu, ka *Raad van State* (Valsts padome) savā lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu norāda, ka *Awb* 8:69. pants nav piemērojams kriminālprocesiem. No tā izriet, ka krimināltiesnesim, pārbaudot attiecīgo brīvības atņemšanas pasākumu, nav jāaprobežojas tikai ar aizdomās turētā vai prokurora izvirzītajiem pamatiem vai argumentiem. Šajā ziņā *Raad van State* (Valsts padome) uzsver, ka tad šādu pasākumu piemēro pats krimināltiesnesis, kas – pēc tā uzskatiem – ir būtiska atšķirība no aizturēšanas pasākuma noteikšanas, ko veic kompetentā administratīvā iestāde.

101. Ņemot vērā iepriekš minēto un pat ja abiem pasākumu veidiem ir atšķirīgi mērķi, jautājums abos gadījumos tomēr ir par brīvības atņemšanas pasākumu, par kuru drīkst lemt tikai saskaņā ar tiesību aktos uzskaitītajiem nosacījumiem. Man šķiet nepietiekami pamatot atšķirīgu pārbaudes tiesā apjomu ar to, ka brīvības atņemšanas pasākumi ietilpst divās dažādās valsts tiesību nozarēs, proti, pirmkārt, krimināltiesībās un, otrkārt, administratīvajās tiesībās. Turklāt būtu paradoksāli, ja personai, kas tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, tiktu nodrošināta lielāka tiesību aizsardzība tiesā nekā personai, kas netiek turēta aizdomās par šāda nodarījuma izdarīšanu.

102. Vēlos piebilst, ka aplūkotais valsts procesuālais noteikums, manuprāt, nav saderīgs ar to, ka pierādīšanas pienākums par aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākuma nepieciešamību un samērīgumu ir noteikts iestādei, kas ir nolēmusi piemērot šādu pasākumu. Proti, šī noteikuma rezultātā tad, ja prasītājs nav izvirzījis konkrētu pamatu vai argumentu, tiesai, kurā iesniegta prasība, var būt liegta iespēja pārbaudīt konkrēti to, vai kompetentā administratīvā iestāde ir pierādījusi, ka mazāk ierobežojošs pasākums nebūtu bijis pietiekams. Uzskatu, ka, lai arī kādi būtu prasītāja izvirzītie pamati un argumenti, šai tiesai ir jābūt tiesīgai pārbaudīt, vai minētā iestāde ir pareizi izpildījusi tai noteikto pierādīšanas pienākumu. Ja minētā tiesa uzskata, ka minētās iestādes tai iesniegtie lietas materiāli, kas vajadzības gadījumā ir papildināti ar pierādījumiem, kuri savākti tiesas izmeklēšanā, nav pietiekami, lai pamatotu aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu, neviens valsts procesuālais noteikums nedrīkstētu liegt tai nekavējoties atbrīvot personu, uz kuru attiecas šāds pasākums.

103. Uzskatu arī, ka patvaļīgu aizturēšanu nevar pamatoti attaisnot ar tiesiskās drošības principu. Attiecībā uz procedūras pareizu norisi, it īpaši attiecībā uz kavēšanos, kas saistīta ar jaunu pamatu izvērtēšanu⁵³, uzskatu, ka ātrums, ar kādu ir jāveic pārbaude tiesā, nevar attaisnot daļēju aizturēšanas likumības pārbaudi.

104. Turklāt ir svarīgi uzsvērt, ka saskaņā ar Savienības tiesībām lēmumu par aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu var pieņemt gan tiesu iestāde, gan administratīvā iestāde.

105. Uzskatu, ka pārbaudei, ko tiesa veic, kad tajā tiek iesniegta prasība attiecībā uz aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu, pēc intensitātes un apjoma vajadzētu būt līdzvērtīgai tai pārbaudei, ko tā pati tiesa veic, kad tai saskaņā ar valsts tiesībām ir jāpieņem šāds lēmums.

⁵³ It īpaši skat. spriedumus, 2007. gada 7. jūnijs, *van der Weerd* u.c. (no C-222/05 līdz C-225/05, EU:C:2007:318, 38. punkts), un 2018. gada 7. augusts, *Hochtief* (C-300/17, EU:C:2018:635, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

106. Manuprāt, tāda procesuāla noteikuma piemērošana, kurš aplūkots pamatlietā, var apdraudēt prasību par vienotu aizturēšanas likumības pārbaudi starp dalībvalstīm. Man šķiet, ka aizturēšanas likumības pārbaude, izmantojot mainīgu ģeometriju, nav saderīga ar konstatējumu, ka nosacījumi, saskaņā ar kuriem var tikt lemts par aizturēšanu, ir saskaņoti ar Savienības atvasinātajām tiesībām. Tādējādi atšķirības šīs pārbaudes apjomā starp dalībvalstīm var apdraudēt to materiālo tiesību normu efektivitāti, kas Savienības līmenī reglamentē trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas nosacījumus.

107. Tāpēc tāda atbilstīgo Savienības atvasināto tiesību normu interpretācija, saskaņā ar kuru tiesai, kurā iesniegta prasība, ir jāpārbauda trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas nosacījumu ievērošana, neatkarīgi no trešās valsts valstspiederīgā izvirzītajiem pamatiem un argumentiem samazina atšķirības attiecībā uz tiesību aizsardzības tiesā apjomu, ko šāds valstspiederīgais saņem atkarībā no tā, vai attiecīgā dalībvalsts ir izvēlējusies piešķirt tiesu iestādei vai administratīvajai iestādei pilnvaras pieņemt aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu. Vienota tiesību aizsardzība tiesā dalībvalstīs noteikti palīdz nodrošināt šādas aizsardzības efektivitāti saskaņā ar Hartas 47. pantu.

108. Manuprāt, tā pati vienveidības prasība attiecībā uz aizturēšanas likumības pārbaudi tiesā ir spēkā arī tad, ja dalībvalsts izvēlas automātisku pārbaudi vai pārbaudi pēc attiecīgās personas iesnieguma.

109. Kopumā uzskatu, ka dalībvalstīm atstātā izvēle, pirmkārt, starp to, vai aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas pasākumu pieņem administratīvā iestāde vai tiesu iestāde, un, otrkārt, starp administratīvās iestādes pieņemta pasākuma pārbaudi tiesā pēc savas ierosmes vai pēc pārsūdzības, praksē nedrīkst radīt atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz šī pasākuma likumības pārbaudes tiesā apjomu.

110. Visi šie elementi liek man ierosināt Tiesai uz prejudiciālo jautājumu, kas uzdots lietā C-704/20, un uz pirmo prejudiciālo jautājumu, kurš uzdots lietā C-39/21, atbildēt, ka Direktīvas 2008/115 15. pants, Direktīvas 2013/33 9. pants un Regulas Nr. 604/2013 28. pants, lasot tos kopsakarā ar Hartas 6. un 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kurai ir jāpārbauda trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumība, pamatojoties uz faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ko tā uzskata par atbilstīgiem, ir jāpārbauda, vai ir ievēroti vispārējie un abstraktie noteikumi, kuros ir paredzēti to nosacījumi un kārtība, neatkarīgi no trešās valsts valstspiederīgā izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, ar kuriem viņš pamato savu prasību. Šīs pašas normas nepieļauj tādu valsts procesuālo noteikumu, kas liedz šai tiesai veikt šādu pārbaudi pēc savas ierosmes un atbrīvot trešās valsts valstspiederīgo, pat ja tā konstatētu, ka minētā aizturēšana ir pretrunā Savienības tiesībām.

B. Par trešo prejudiciālo jautājumu lietā C-39/21

111. Atgādinu, ka saskaņā ar *Awb* 8:77. panta 1. punkta b) apakšpunktu valsts tiesai, kurā iesniegta prasība, ir jāpieņem rakstveida nolēmums, kurš ir pamatots. Tomēr *Vw 2000* 91. panta 2. punktā ir paredzēts izņēmums, ko piemēro, ja *Raad van State* (Valsts padome) lemj par apelācijas sūdzību par spriedumiem par aizturēšanu. Šajā gadījumā, ja tiesa “uzskata, ka izvirzītais iebildums, visticamāk, novedīs pie atcelšanas, tā var aprobežoties ar šo vērtējumu sava nolēmuma pamatojumā”.

112. Iesniedzējtiesa pauž šaubas par šīs saīsinātā pamatojuma iespējas, kas tādējādi ir sniegta *Raad van State* (Valsts padomei), kad tā otrajā un pēdējā instancē lemj par aizturēšanas lēmuma likumību, saderību ar Savienības tiesībām.

113. Nīderlandes valdība uzskata, ka lietā C-39/21 uzdotais trešais prejudiciālais jautājums ir nepieņemams.

114. Protams, *Vw 2000 91*. panta 2. punktā paredzētais noteikums, kas atvieglo pienākumu norādīt pamatojumu apelācijas tiesvedībā, nav piemērojams tiesvedībā, kura ierosināta *rechtbank Den Haag zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā) (lieta C-39/21), bet ir piemērojams tikai apelācijas tiesvedībā *Raad van State* (Valsts padome) (lieta C-704/20). Tomēr, neraugoties uz šiem apstākļiem, man negribas uzskatīt, ka lietā C-39/21 uzdotais trešais prejudiciālais jautājums būtu pavisam neatbilstīgs saistībā ar tiesvedību *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā), kas attiecas uz trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas turpināšanu.

115. Proti, vēlos norādīt, ka *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā) savā lēmumā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu norāda iemeslus, kuru dēļ *Raad van State* (Valsts padome) nolēmumu par apelācijas sūdzību par trešās valsts valstspiederīgā *aizturēšanu* saīsinātais pamatojums var ietekmēt turpmāko tiesvedību, kas tajā notiek saistībā ar viņa *aizturēšanas turpināšanu*. Šajā ziņā *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā) pievērš uzmanību pēdējās instances nolēmuma nozīmei visā procedūrā, uzsverot, ka pēc tam, kad *Raad van State* (Valsts padome) ir pieņēmusi nolēmumu, ar kuru ir noraidīta prasība pret aizturēšanas pasākumu, šis pasākums var turpināties un trešās valsts valstspiederīgais nevar uzzināt šā nolēmuma iemeslus⁵⁴. Tomēr, apstrīdot šāda valstspiederīgā aizturēšanas turpināšanu, saskaņā ar Nīderlandes tiesībām šī valstspiederīgā advokāta pienākums būtu noteikt strīda apjomu, izklāstot faktus un apstākļus, kuri tiesai jāizvērtē, lai lemtu par aizturēšanas likumību. Saskaņā ar *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā) viedokli šis uzdevums praksē var izrādīties sarežģīts, ja šis advokāts nezina iemeslus, kuru dēļ *Raad van State* (Valsts padome) nav apmierinājusi viņa iepriekš izvirzītos iebildumus par lēmumu par aizturēšanu⁵⁵.

116. Turklāt, tā kā *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā), atsaukdamās uz *Raad van State* (Valsts padomes) nolēmumu, norāda, ka pēdējā minētā tiesa nav vēlējusies Tiesai par to iesniegt prejudiciālu jautājumu⁵⁶, man ir grūti saprast, kā citādi, nevis tā, kā rikojās *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā), varētu iesniegt problēmjautājumu par *Raad van State* (Valsts padomes) nolēmumu apelācijas tiesvedībā saīsinātā pamatojuma saderību ar Savienības tiesībām, vismaz attiecībā uz prejudiciālā nolēmuma tiesvedību⁵⁷.

⁵⁴ Lēmums lūgt prejudiciālu nolēmumu lietā C-39/21, 44. punkts.

⁵⁵ Lēmums lūgt prejudiciālu nolēmumu lietā C-39/21, 48. punkts.

⁵⁶ Lēmums lūgt prejudiciālu nolēmumu lietā C-39/21, 47. punkts.

⁵⁷ Protams, varētu uzskatīt, ka šo problēmjautājumu varētu iesniegt Tiesai prasībā sakarā ar pienākumu neizpildi. Ņemot to vērā, *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboshā) izklāsts mani pārlicina, ka minētais problēmjautājums, ievērojot tā iespējamo ietekmi uz šajā tiesā notiekošo tiesvedību, ir jāizskata saistībā ar šīs tiesas sākto dialogu starp tiesnešiem.

117. Ņemot vērā visus šos elementus, manuprāt, nav acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nebūtu nekādas saiknes ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai priekšmetu vai ka izvirzītajai problēmai būtu hipotētisks raksturs⁵⁸, jo atbilde uz *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā) uzdoto jautājumu attiecībā uz *Raad van State* (Valsts padome) apelācijas tiesvedībā pieņemto nolēmumu aizturēšanas jomā saīsināto pamatojumu var ietekmēt turpmākās procedūras saistībā ar šo pašu aizturēšanu, piemēram, procedūru, ar kuru tiek apstrīdēta attiecīgās personas aizturēšanas turpināšana, tieši kā tas ir pamatlietā C-39/21.

118. Tātad uzskatu, ka uz šajā lietā uzdoto trešo prejudiciālo jautājumu – ciktāl tas attiecas uz *Raad van State* (Valsts padome) prakses norādīt saīsinātu pamatojumu savam nolēmumam, kad tā otrajā un pēdējā instancē lemj par aizturēšanas pasākuma likumību, atbilstību Savienības tiesībām – ir jāattiecinā atbilstības prezumpcija, un Tiesai uz to ir jāatbild pēc būtības. Šādai pieejai par labu runā arī lietu C-704/20 un C-39/21 apvienošana, jo tā ļauj izvērtēt visu Nīderlandes aizturēšanas un aizturēšanas turpināšanas procedūru dažādās tās instancēs, ņemot vērā Hartas 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

119. Attiecībā uz lietas būtību vēlos norādīt, ka otrā līmeņa jurisdikcijas ieviešana attiecībā uz lēmumiem par aizturēšanu, kā arī noteikums, kas ļauj *Raad van State* (Valsts padomei) pieņemt saīsinātu pamatojumu, ja tā noraida tajā celto prasību, ir procesuālā kārtība, ar kuru tiek īstenotas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību pret šādiem lēmumiem, kā ir paredzēts Direktīvas 2008/115 15. panta 2. punktā, kas vienīgais ir atbilstīgs lietā C-39/21⁵⁹. Tomēr šajā procesuālajā kārtībā ir jāievēro līdzvērtības un efektivitātes principi⁶⁰. Šo principu ievērošana ir jāanalizē, ņemot vērā attiecīgo noteikumu nozīmi visā procedūrā, minētās procedūras norisi un šo noteikumu īpatnības dažādās valsts instancēs⁶¹.

120. No līdzvērtības principa viedokļa iesniedzējtiesa lietā C-39/21 uzsver, ka tikai administratīvajās procedūrās par ārvalstnieku tiesībām, ko ierosina trešo valstu valstspiederīgie un Savienības pilsoņi, pastāv izņēmums no pienākuma norādīt pamatojumu un *Raad van State* (Valsts padome), kas lemj otrajā un pēdējā instancē, ir pilnvarota pieņemt lēmumu, nesniedzot pamatojumu pēc būtības.

121. Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka līdzvērtības princips prasa līdzvērtīgu attieksmi pret prasībām, kas balstītas uz valsts tiesību pārkāpumu, un līdzīgām prasībām, kas balstītas uz Savienības tiesību pārkāpumu, bet ne to valsts procesuālo noteikumu līdzvērtību, kas piemērojami dažādu veidu strīdos⁶². Tādējādi, pirmkārt, ir jāidentificē salīdzināmas procedūras vai prasības un, otrkārt, jānosaka, vai attieksme pret prasībām, kas balstītas uz valsts tiesībām, ir labvēlīgāka nekā pret prasībām par to tiesību aizsardzību, kuras privātpersonām izriet no

⁵⁸ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe* (C-620/17, EU:C:2019:630, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁵⁹ Pēc analogijas skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 38. punkts), un 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 34. punkts).

⁶⁰ Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 39. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶¹ Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 40. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶² Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 41. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

Savienības tiesībām⁶³. Attiecībā uz prasību salīdzināmību valsts tiesai, kurai ir tieši zināma piemērojamā procesuālā kārtība, ir jāpārbauda, vai attiecīgās prasības ir līdzīgas no priekšmeta, iemesla un būtisko īpašību viedokļa⁶⁴. Saistībā ar līdzīgu attieksmi pret prasībām ir jāatgādina, ka katrs gadījums, kad rodas jautājums, vai valsts procesuālo tiesību norma attiecībā uz prasībām, kas balstītas uz Savienības tiesībām, ir mazāk labvēlīga par normām attiecībā uz līdzīgām iekšējām prasībām, valsts tiesai ir jāanalizē, ņemot vērā attiecīgo noteikumu vietu procedūrā kopumā, minētās procedūras norisi un šo noteikumu īpatnības dažādās valsts tiesu instancēs⁶⁵.

122. Uzskatu, ka Tiesas rīcībā esošie elementi neļauj tai konstatēt, ka ar *Vw 2000 91.* panta 2. punktā paredzēto noteikumu būtu pārkāpts līdzvērtības princips, jo man nešķiet, ka būtu pierādīts tas, ka attiecībā uz līdzīgām prasībām, kas balstītas uz valsts tiesībām, pastāvētu labvēlīgāka attieksme. Šādos apstākļos iesniedzējtiesai ir jāpārbauda šī principa ievērošana, ņemot vērā elementus, kas izriet no judikatūras, kuru es nupat atgādināju.

123. Attiecībā uz efektivitātes principu iepriekš esmu norādījis, ka tas neietver prasības, kas pārsniedz tās prasības, kuras izriet no Hartā garantētajām pamattiesībām, it īpaši tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā⁶⁶.

124. Direktīvas 2008/115 15. panta 2. punktā konkrēti norādītās⁶⁷ tiesības efektīvi vērsties tiesā attiecībā pret lēmumu par aizturēšanu prasa vai nu pārbaudi tiesā pēc savas ierosmes, vai arī tiesību aizsardzības līdzekļa tiesā esamību pēc attiecīgās personas ierosmes, neprasot izveidot otru tiesu instanci. Šāda prasība nav minēta arī šīs direktīvas 15. panta 3. punktā attiecībā uz aizturēšanas turpināšanu vai tās termiņa pagarināšanu.

125. Turklāt man šķiet, ka, lai nodrošinātu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ir būtiski, lai trešās valsts valstspiederīgais, kurš apstrīd viņa aizturēšanu un pēc tam, kā tas ir šajā lietā, viņa aizturēšanas turpināšanu, uzzinātu iemeslus, kuru dēļ ir noraidīta viņa prasība pret lēmumu par aizturēšanu, kā tas ir šajā gadījumā, jo saskaņā ar Nīderlandes tiesībām pirmās instances tiesas nolēmumam par šo prasību ir jābūt pamatotam. Vēlos piebilst, ka tad, ja Tiesa piekritis manis ierosinātajai atbildei attiecībā uz aizturēšanas likumības nosacījumu pārbaudi, ko tiesa veic pēc savas ierosmes, tad šis pirmās instances sprieduma pamatojums šādi var tikt vienīgi nostiprināts.

126. Turklāt vēlos norādīt, ka nosacījumi, ar kādiem *Raad van State* (Valsts padome) var izmantot saīsinātu pamatojumu, ir reglamentēti Nīderlandes tiesībās. No Nīderlandes valdības sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka saīsinātu pamatojumu var sniegt tikai tad, ja apelācijas sūdzība par pirmās instances tiesas nolēmumu tiek noraidīta. Turklāt, tā kā apelācijas tiesvedības mērķis ir ļaut *Raad van State* (Valsts padomei) nodrošināt tiesību vienveidību un attīstību, tikai ar nosacījumu, ka šajās divās prasībās nav pieprasīts sniegt pamatojumu pēc būtības, minētā tiesa

⁶³ Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 42. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶⁴ Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 43. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶⁵ Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 44. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶⁶ Skat. spriedumus, 2018. gada 26. septembris, *Belastingdienst/Toeslagen* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-175/17, EU:C:2018:776, 47. punkts), un 2018. gada 26. septembris, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Apelācijas sūdzības apturošā iedarbība) (C-180/17, EU:C:2018:775, 43. punkts).

⁶⁷ Vai šajā tiesību normā materializētās [tiesības], atsaucoties uz terminu "materializācija", ko Tiesa lietoja savā spriedumā, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 289. punkts).

var izmantot saīsinātu pamatojumu. Tādējādi šāda pamatojuma izmantošana saskaņā ar manu izpratni par attiecīgo procesuālo noteikumu, pauž *Raad van State* (Valsts padomes) piekrišanu pirmās instances sprieduma pamatojumam un iznākumam.

127. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka ar *Vw 2000 91.* panta 2. punktā paredzēto procesuālo noteikumu, saprotot to šādi, tiek ievērots efektivitātes princips.

128. No tā, manuprāt, izriet, ka Direktīvas 2008/115 15. pants, lasot to kopsakarā ar Hartas 6. un 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ievērojot līdzvērtības principu – tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, tas pieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru valsts tiesa, kura otrajā un pēdējā instancē izskata apelācijas sūdzību par pirmās instances spriedumu, kurā ir lemts par aizturēšanas likumību, savu spriedumu var pamatot saīsinātā veidā, ja tas nozīmē, ka tā piekrīt pirmās instances sprieduma pamatojumam un iznākumam.

C. Par otro prejudiciālo jautājumu un trešā prejudiciālā jautājuma beigu daļu lietā C-39/21

129. Iesniedzējtiesa vaicā Tiesai, vai atbildes uz tās pirmo un trešo prejudiciālo jautājumu būtu citādas, ja aizturētais trešās valsts valstspiederīgais būtu nepilngadīgs.

130. Jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā paredzētā tiesvedība ir Tiesas un valstu tiesu sadarbības instruments. No tā izriet, ka tikai valstu tiesām, kurās ir ierosināta lieta un kurām ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā katras lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamība, lai tās varētu pieņemt spriedumu lietā, gan jautājumu, ko tās uzdod Tiesai, atbilstība. Tādējādi, ja valstu tiesu uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību normas interpretāciju, Tiesai principā ir jāpieņem nolēmums⁶⁸.

131. Tomēr ir iespējams atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu, it īpaši tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai priekšmetu, vai ja problēma ir hipotētiska⁶⁹.

132. Uz otro jautājumu un trešā jautājuma beigu daļu lietā C-39/21 attiecas tieši pēdējais minētais gadījums. Proti, ir acīmredzams, ka šiem jautājumiem nav nekādas saistības ar priekšmetu pamatlietā, kura neattiecas uz nepilngadīgo. Tādēļ minētie jautājumi ir hipotētiski.

133. No tā izriet, ka otrais jautājums un trešā jautājuma beigu daļa lietā C-39/21, manuprāt, ir nepieņemami.

⁶⁸ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe* (C-620/17, EU:C:2019:630, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶⁹ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe* (C-620/17, EU:C:2019:630, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

VI. Secinājumi

134. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) lietā C-704/20 un *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenboschā, Nīderlande) lietā C-39/21 uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, 15. pants, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai, 9. pants, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 28. pants, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. un 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kurai ir jāpārbauda trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai aizturēšanas turpināšanas likumība, pamatojoties uz faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ko tā uzskata par atbilstīgiem, ir jāpārbauda, vai ir ievēroti vispārējie un abstraktie noteikumi, kuros ir paredzēti to nosacījumi un kārtība, neatkarīgi no trešās valsts valstspiederīgā izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, ar kuriem viņš pamato savu prasību. Šīs pašas normas nepieļauj tādu valsts procesuālo noteikumu, kas liedz šai tiesai veikt šādu pārbaudi pēc savas ierosmes un atbrīvot trešās valsts valstspiederīgo, pat ja tā konstatētu, ka minētā aizturēšana ir pretrunā Savienības tiesībām.
- 2) Direktīvas 2008/115 15. pants, lasot to kopsakarā ar Pamattiesību hartas 6. un 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ievērojot līdzvērtības principu – tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, tas pieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru valsts tiesa, kura otrajā un pēdējā instancē izskata apelācijas sūdzību par pirmās instances spriedumu, kurā ir lemts par aizturēšanas likumību, savu spriedumu var pamatot saīsinātā veidā, ja tas nozīmē, ka tā piekrīt pirmās instances sprieduma pamatojumam un iznākumam.
- 3) Otrais jautājums un trešā jautājuma beigu daļa lietā C-39/21 ir nepieņemami.